

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Přechod české měny na euro

Martin Pávek

© 2011 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Martin Pávek

obor Provoz a ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název práce: **Přechod české měny na euro**

Osnova bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární rešerše
4. Dopady přijetí eura pro veřejnost, oprávněná či neoprávněná obava z růstu cen, změna úrovně mzdové a daňové hladiny
5. Dopady přijetí eura pro podnikatelské subjekty z hlediska importu a exportu při obchodování na mezinárodních trzích, možnost obchodovat s mezinárodně pevnou měnou
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 30 - 40 stran

Doporučené zdroje:

BRUŽEK, Antonín, SMRČKOVÁ, Gabriela, Záklasník, Martin. Evropská měnová integrace a Česká republika Praha : Velryba, 2007.197 s.
ISBN 978-80-85860-19-1.

JINDROVÁ, Andrea, PRÁŠILOVÁ, Marie, ZEIPPELT, Rudolf. Statistika I. Praha, 2008,
ISBN 978-80-213-1839-7.

JÍLEK, J.: Peníze a měnová politika, Grada Publishing Praha 2004. 744 s.
ISBN 80-247-0769-1.

NEŠETŘILOVÁ, Helena : Statistická analýza výběrových šetření, Praha: CREDIT Praha,
2002, 192s. ISBN 80-213-0865-6

PEČINKOVÁ, Ivana. Euro versus koruna 1.vyd. 192 stran, Brno : Centrum pro studium
demokracie a kultury, 2007, 215 s.
ISBN: 978-80-7325-120-8.

REVENDA, Z.: Centrální bankovníctví, Management Press Praha 2001. 782 s.,
ISBN 80-7261-051-1.

TOMÁŠEK, Michal.Právní nástupnictví měny euro 1. vyd. Praha : Linde, 2000.269 s. ISBN
80-7201-205-3.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Jan Grosz**

Termín odevzdání bakalářské práce: březen 2011

Kalbe

.....
Vedoucí katedry

J. Grosz

.....
Děkan

V Praze dne: 8. 6. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Přechod české měny na euro" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2011

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu RNDr. Janu Groszovi, za odborné vedení a cenné rady poskytované v průběhu zpracování bakalářské práce.

Přechod české měny na euro

Czech currency transition to Euro

Souhrn

Po podepsání přístupové smlouvy s Evropskou unií v roce 2004 se Česká republika zavázala přijmout společnou měnu euro a přistoupit tak k zemím eurozóny. V souvislosti s přijetím nové měny musí Česká republika plnit přístupová kritéria, která jsou definována v přístupové smlouvě. Problematikou zavedení eura se zabývá široká odborná veřejnost, která se snaží přijít a odpovědět na otázku, kdy evropskou měnu přijmout. Tématem přijetí společné měny se zabývají z velké části i politické strany, které toto téma využívají při předvolebních kampaních. Pro hladký průběh zavedení eura, které se nedá přijmout ze dne na den, je nutné připravit dlouhodobou informační kampaň. Důležitým ukazatelem, který bude mít vliv na úspěch nebo neúspěch, je ochota veřejnosti přijmout euro. Bakalářská práce je zaměřena na dopady přijetí eura. V teoretické části jsou popsány historický vývoj EU, přístupová kritéria, aktuální podoba mincí a bankovek, náklady a přínosy přijetí eura a možné scénáře přijetí eura. V praktické části je popsán vývoj kurzu koruny vůči euru za posledních 10 let, dále dopady přijetí eura na veřejnost a podnikatele za pomoci modelových příkladů a v poslední části zhodnocení plnění přístupových konvergenčních kritérií.

Klíčová slova: vývoj, kurz, měna, měnová unie, eurozóna, měnová politika, inflace, konvergence, zdražování, přepočítávací koeficient, cenová stabilita

Summary

Czech Republic is bound to accept the common currency Euro and join the Euro zone with the signing of the accession treaty. The accession treaty defines specific convergence criteria for acceptance of the new currency which has to be fulfilled by Czech Republic. The question of Euro acceptance is discussed by the large professional public who tries to answer with the concrete date of implementation. The acceptance of Euro is a big issue for the political parties as well. They use it as an important topic for the pre-election campaign. The smooth acceptance of Euro can't be done from day to day, therefore the long term information campaign needs to be prepared. The relevant indicator with the significant influence on success or failure is the readiness and willingness of the public to accept the new currency. My bachelor thesis deals with the impact of the acceptance of Euro on Czech Republic. The theoretical part describes the historical development of European Union, the Euro convergence criteria, current look of the coins and banknotes, costs and advantages by the acceptance of Euro and possible scenarios of the future progress. The practical part describes the exchange rate's development of Koruna towards Euro in last ten years. Next important topic of the practical part is the impact of the acceptance of Euro on the public and businessmen. This has been displayed on several test cases. The last part evaluates the fulfilling of the Euro convergence criteria in Czech Republic.

Keywords: development, rate, currency, currency union, eurozone, currency politics, inflation, convergence, price increase, exchange coefficient, price stability

Obsah

1 Úvod	9
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Literární řešerše	13
3.1 Historie EU	13
3.2 Podmínky vstupu do Hospodářské a měnové unie.....	14
3.3 Euro, mince a bankovky.....	17
3.4 Scénáře přijetí eura.....	18
3.5 Česká republika a zavedení eura	19
3.6 Přínosy a náklady přijetí společné měny.....	22
3.7 Dopady přijetí eura na subjekty národního hospodářství.....	25
3.8 Národní koordinační skupina	27
4. Dopady přijetí eura pro veřejnost	29
4.1 Stanovení přepočítávacího koeficientu	29
4.2 Dopady stanovení přepočítávacího koeficientu	30
4.3 Modelový příklad.....	32
5. Dopady přijetí eura pro podnikatelské subjekty.....	39
5.1 Vývoj kurzu.....	39
5.2 Modelový příklad.....	42
5.3 Plnění nominálních přístupových kritérií.....	46
6. Závěr	51
7. Seznam použitých zdrojů	54
8. Přílohy	56

1 Úvod

V současné době je jedním z aktuálních témat, které je skloňováno již delší dobu, otázka přijetí společné evropské měny. Po přistoupení do evropského společenství se Česká republika zavázala přijmout společnou měnu, která je nedílnou součástí integračního procesu zemí EU. Pro přijetí společné měny musí přistupující země plnit podmínky, které jsou dány přístupovou smlouvou. Podmínky přístupové smlouvy jsou známy spíše jako tzv. Maastrichtská přístupová kritéria. Těchto kritérií je 5 a musí být bez výjimky plněny nejenom v momentě přijímání eura, ale hlavně v dlouhodobém horizontu z důvodu zdravého fungování eurozóny.

Otázka přijetí eura je doposud ve fázi rozhodování a v budoucnu je nutné problematiku zavedení eura vyřešit. Touto otázkou se zabývá celá řada lidí, začínaje u odborné a konče u široké veřejnosti. Diskuse, která propojuje jednotlivé skupiny, zajišťuje provázanost v názorech a ovlivňuje budoucí veřejné mínění. Veřejné mínění je z velké části ovlivněno informačními médii, politickými stranami, odbornými publikacemi a zprávami z eurozóny. Původním cílem evropského společenství bylo vytvoření pevné a silné světové měny, která bude moci nahradit dolar, ve kterém ukládají státy a centrální banky své úspory.

V uplynulém období, kdy světem otřásla finanční a posléze i hospodářská recese, došlo k oslabení pozice eura na světových trzích. Evropská měna měla symbolizovat stabilitu a spolupráci evropských zemí, která byla v důsledku globální recese narušena. Velké státy se snažily zachraňovat krachující ekonomiku a oživovat hospodářský růst. I v případě EU se zřídili programy na záchranu ekonomiky a posléze i na záchranu bankrotujících zemí. Země, které prokázaly v době hospodářské recese špatnou stabilitu veřejných financí, začaly mít potíže v oblasti financování státního dluhu. Tento vývoj měl přímý vliv na stabilitu společné měny, která začala ztrácet na hodnotě. Společně s tímto nepříznivým vývojem docházelo i uvnitř evropského společenství k rozdílným názorům a pohledům na řešení vzniklé situace.

Současné napjaté vztahy uvnitř eurozóny napomáhají vzniku myšlenkám, které by měly vyřešit nepříznivou situaci. Vznikají názory, které by mohly zamezit případným problémům, jako je rozdělení evropské měny a vznik „druhého eura“, vznik záchranných

fondů, přísnější kontrola a další administrativní opatření. Tato nápravná opatření vznikají z důvodu neodpovědné vládní politiky jednotlivých států v souvislosti s nepříznivým vývojem ekonomické situace na globálních trzích.

V současné době, v souvislosti s náladou a situací v eurozóně, není ochota rozvíjet myšlenku přijetí eura v České republice. Na základě těchto zpráv se toto téma vytrácí z povědomí veřejnosti a umožňuje vládním představitelům připravit kvalitní koncept a dlouhodobý plán, který bude rozvíjet pozitivní myšlenku společné měny v souladu se situací v eurozóně. Úspěšné zavedení eura je z velké části závislé na postoji veřejnosti, která je ovlivněna obecnou diskusí a mírou informovaností. Při hodnocení připravenosti ČR přijmout společnou měnu je situace taková, kdy můžeme hodnotit pouze nominální přístupová kritéria, která jsou základní podmínkou pro přistoupení k eurozóně.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce bude charakterizovat a popsat dopady zavedení eura na veřejnost a podnikatele. Práce zhodnotí vývoj kurzu koruny vůči euru a poukáže na případné negativní nebo pozitivní dopady, které postihnou jednotlivé subjekty národního hospodářství. Pro zhodnocení dopadů budou použity údaje z České národní banky, Českého statistického úřadu, Evropského statistického úřadu a Výhledových zpráv ministerstva financí. Pro vysvětlení dopadů budou použity modelové příklady, které budou názorně vysvětlovat případné změny související s kurzovými a jinými vlivy.

V závěrečné části se bude bakalářská práce zabývat plněním přístupových Maastrichtských kritérií. Poukáže na kritéria, která je Česká republika schopná plnit bez větších problémů, ale také na kritéria, u kterých má ČR dlouhodobé problémy.

2.2 Metodika

Pro dosažení stanovených cílů bude prostudována dostupná literatura. Dále budou použita statistická data z vybraných institucí, jako je Český statistický úřad, Evropský statistický úřad, atd. Pro hodnocení dopadů zavedení eura budou použity modelové příklady, které jsou uzpůsobeny a modelovány pro potřeby dané problematiky. Konečných výsledků modelových příkladů bude dosaženo za pomoci vlastních výpočtů a propočtů. Pro zhodnocení vývoje kurzu koruny budou použity statistické metody, kterými jsou elementární charakteristiky časových řad.

Časové řady

Časová řada je posloupnost věcně a prostorově srovnatelných pozorování. Tato pozorování jsou uspořádána z hlediska času od minulosti k přítomnosti. S chronologicky uspořádanými daty se setkáváme v nejrůznějších oblastech života. Časové řady jsou členěny různým způsobem z hlediska odlišné formy analýzy. Členění může být podle určitého časového úseku na intervalové a okamžikové, dle periodicity roční a krátkodobé, dle vyjádření v naturálních nebo peněžních jednotkách atd. K získání rychlé informace o

charakteru procesu v časové řadě slouží elementární charakteristika časových řad.

Elementární charakteristiky časových řad

Mezi základní metody analýzy časových řad patří vizuální analýza chování ukazatele využívající grafů spolu s elementárními statistickými charakteristikami. Za pomoci grafického rozboru průběhu časové řady je možné rozpoznat např. periodické vývojové změny, dlouhodobý trend v průběhu času atd. Základní charakteristiky časových řad jsou difference různých řádů, tempa růstu a průměrné hodnoty. [4]

1. difference udává absolutní změnu sledovaného znaku (y) v daném časovém intervalu oproti předchozímu znaku.

$$d_{1i} = y_i - y_{(i-1)} \quad \text{pro } i = 1, 2, \dots, n$$

y_i je hodnota znaku ve sledovaném období a $y_{(i-1)}$ hodnota znaku v předchozím období.

2. difference udává změnu rychlosti dynamiky ve sledovaném období. Záporné d_{2i} znamená zpomalení a kladné d_{2i} znamená zrychlení.

$$d_{2i} = d_{1i} - d_{1(i-1)} \quad \text{pro } i = 1, 2, \dots, n$$

Koeficient růstu (řetězový index) udává tempo růstu daného ukazatele oproti předchozímu období.

$$k_i = y_i / y_{i-1}$$

Průměrný koeficient růstu se určuje jako geometrický průměr z jednotlivých sledovaných temp růstu (k).

Bazický index udává změnu znaku (y_i) ve srovnání s pevně daným základním znakem (y_0).

$$I_0 = y_i / y_0$$

3 Literární rešerše

3.1 Historie EU

Počátky spolupráce jednotlivých zemí Evropské unie sahají již do 50. let minulého století. Prvními počátky spolupráce bylo sjednocení států Západní Evropy z důvodu obrany vůči Německu. Později se připojovaly další státy a přistupovaly k další integraci v oblasti obrany, politiky, průmyslu a zemědělství a k celkové hospodářské integraci. Vývoj Evropského společenství probíhal po dobu desítek let a doznal celou řadu změn a inovací až do podoby, která je známa dnes.

Vývoj doznala i problematika měnové a hospodářské politiky Evropské unie. První zmínky o koordinaci hospodářské a posléze i měnové politiky členských zemí jsou již ve smlouvě o EHS (Evropské hospodářské společenství), kde jsou definovány úkoly hospodářského vývoje, do kterých patří vyrovnaná platební bilance, cenová stabilita, zaměstnanost a důvěra ve vlastní měnu. Následovala další koncepce pro sloučení hospodářské a měnové politiky, se kterou přišel Marjolin s jeho tzv. akčním plánem, který předpokládal vytvoření rezervního fondu, centrální banky a společné měny. Po této zprávě se odborná veřejnost rozdělila na dva názorové proudy (koncepce), jedna bývá nazývána monetaristická a druhá ekonomistická. Obě koncepce se lišily v otázce zavedení společné měny, kdy stoupenci monetaristů zastávali názor o rychlém přijetí společné měny, která měla pozitivní vliv na konvergenci ekonomik, kdežto stoupenci ekonomické koncepce zastávali názor, že je potřeba nejprve hospodářského sblížení a až posléze přijetí společné měny. Tyto koncepce vydržely i nadále a bylo potřeba vytvořit způsob, kterým se může přechod na společnou měnu realizovat.

S návrhem přišel Werner a jeho skupina, kde představili návrh na vytvoření systému, vzájemné napojení evropských kurzů na americký dolar za účelem větší stability kurzů. Tento systém je závislý na vázanosti evropských měn vůči dolaru a jeho stabilitě. I když byl tento systém modifikován a upravován, nesetkal se u všech členských zemí s kladnou odezvou, a proto docházelo za dobu jeho fungování k častým změnám ve složení. Bylo nutné, aby přišel jiný systém, který bude preciznější a bezpečnější pro jednotlivé členy Evropského společenství.

Na konci 70. let bylo nutné stabilizovat evropské měnové kurzy a tím i vytvořit společný hospodářský trh. V 80. letech přišel projekt Evropského měnového systému (EMS). Zásadním přínosem tohoto projektu bylo zavedení ECU jako stavebního kamene nového systému (European Currency Union). V tomto systému evropské měny tvoří společný koš a hodnotu ECU podíly soustředěných měn. Udržování měn ve stanoveném rozpětí zajišťoval úvěrový mechanismus, který umožňoval státům prostředky stabilizovat při vychýlení měny. EMS je systém, který je sestaven na dvou opěrných bodech ECU a ERM (Evropský směnný mechanismus). Hlavním úkolem ECU bylo vytvoření rezervní měny a také vytvoření nástroje transakčních operací uvnitř celého EMS (vnitřní operace, sestavování rozpočtu, převod finančních prostředků ze strukturálních fondů, atd.). Druhý opěrný bod systému EMS, byl systém ERM, který byl postavený na pevně stanovených směnných kurzech. Tento mechanismus byl složený z paritní mřížky měn a tzv. indikátoru divergence. I u tohoto systému došlo v průběhu fungování k řadě problémů. Určitou výhodou EMS bylo to, že dokázal stabilizovat do určité míry pohyb evropských měn, ale nedokázal tomu úplně zabránit. V průběhu fungování EMS docházelo k celé řadě devalvačních a revalvačních vln. Vyvrcholením celého problému bylo úplné vystoupení britské libry a italské liry ze systému. I když se zdá, že EMS je brán spíše jako špatný, dnes je hodnocen pozitivně za jeho schopnost připravit členské země na příchod Hospodářské a měnové unie (HMU). [3]

3.2 Podmínky vstupu do Hospodářské a měnové unie

3.2.1 Aktuální podoba HMU

Hospodářská a měnová unie, která navázala na nepovedený projekt EMS, je sepsaná ve Wernerově zprávě. Ta nadále podporuje koncepci společné měny, ale za pomoci alternativního řešení. Zásadním ujednáním ohledně HMU byla zpráva, která byla předložena v Hannoveru expertní skupinou vedená Delorsem. Delors předložil zprávu, ve které kladl důraz na vyšší konvergenci (sladěnost) hospodářství a také na koordinaci měnové politiky jednotlivých států společenství. Celá zpráva vycházela z minulého systému EMS, která rozdělovala systém na tři navazující etapy. V úvodní etapě poukazuje Delors na důležitost sjednocení ekonomických a hospodářských ukazatelů členských zemí, vybudování důležitých institucí a instalaci společné měny. Ve druhé etapě dochází ke

zúžení flukтуаčního pásma měn v systému směnných kurzů a v poslední etapě dochází ke konečné ekonomické konvergenci a zafixování kurzů národních měn k měně společné a přijetí společné měny. Druhá a třetí etapa byla později konkretizována v tzv. Maastrichtské smlouvě.

3.2.2 Maastrichtská smlouva

Maastrichtská smlouva byla podepsána v prosinci roku 1991 v Maastrichtu. Smlouva má přibližně 200 stran, na kterých jsou popsány ustanovující podmínky pro členy společenství. Jedná se o společnou bezpečnostní a zahraniční politiku, spolupráci v oblasti soudnictví, zakotvení nových evropských institucí a upřesnění druhé a třetí etapy vzniku HMU. Druhá etapa je spojena se vznikem Evropského měnového institutu, který rozvíjí spolupráci s centrálními bankami a podílí se na organizaci a koordinaci společné měnové politiky za účelem měnové stability. V poslední třetí etapě dochází k vyhlášení neodvolatelných směnných kurzů mezi zeměmi společenství a společně se vznikem Evropské centrální banky (ECB) byla vyhlášena tzv. Maastrichtská kritéria.

Maastrichtská (konvergenční) kritéria

1. Míra inflace členského státu – měřeno podle spotřebitelských cen, nesmí přesáhnout během jednoho roku před rozhodnutím o jeho vstupu do HMU 1,5 procentního bodu průměrné inflace tří zemí s nejnižší inflací.
2. Rozpočtový deficit veřejného sektoru nesmí dlouhodobě překročit 3 % HDP. Kritérium se považuje za porušené, pokud je povolená hranice výjimečně a přechodně překročena, nebo když se rozpočtový schodek neustále a výrazně snižuje a přibližuje se stanovené hodnotě 3 %.
3. Celkový dluh veřejného sektoru nesmí dlouhodobě překročit 60 % HDP. Kritérium se nepovažuje za porušené, pokud se veřejný dluh dostatečně rychle přibližuje zpět ke stanovené hranici.
4. Měna musí být udržována v povoleném flukтуаčním pásmu mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému bez devalvace vůči jiným měnám po dobu dvou let před rozhodnutím o vstupu.

5. Úroveň dlouhodobých úrokových sazeb nesmí překročit během jednoho roku před rozhodnutím o vstupu o více než 2 procentní body průměru ve třech cenově nejstabilnějších členských zemích.

Kritéria můžeme rozdělit na tři kritéria měnová a dvě kritéria fiskální. U měnových kritériích se klade důraz na stabilitu měnového kurzu, který by měl prokázat nízkou závislost země na měnové politice. Dále mezi měnová kritéria patří podobnost míry inflace a úroveň dlouhodobých úrokových sazeb. U fiskálního kritéria se stanovuje maximální schodek státního rozpočtu a veřejného dluhu v poměru k HDP.

Společně s plněním těchto kritériích a zároveň se zafixovaným směnným kurzem dochází v roce 2002 u prvních 12 členských států na úplný přechod z národních měn na společnou měnu (euro). Postupně docházelo k jednotlivým krokům ohledně zavedení společné měny u přistupujících států. Nejprve došlo k zafixování směnných kurzů, posléze k zavedení eura do bezhotovostního styku a v poslední fázi byly zavedeny bankovky a mince jako jediné možné platidlo v hotovostním styku. [2]

Jedním z měnových kritériích Maastrichtské smlouvy je kritérium udržitelnosti flukтуаčního pásma vlastní měny vůči euru.

3.2.3 ERM II

Členství v ERM II je považováno pro jednotlivé státy za dobrovolné, avšak pro státy, které chtějí vstoupit do třetí etapy HMU (eurozóny) a plnit jedno z konvergenčních kritériích musejí v tomto mechanismu devizových kursů setrvat minimálně dva roky před možným přistoupením. Na základě ustanovení státy, které vstoupí do systému ERM II, musejí definovat svůj centrální kurz ke kurzu eura (stanovení centrální parity) a udržovat v pásmu oscilace $\pm 15\%$. V průběhu pobytu v systému dochází ke kurzovým výkyvům. Po ukončení pobytu v systému ERM II je stanovena konečná centrální parita. Tato hodnota může být stanovena na třech různých úrovních. Úroveň aktuálního tržního kurzu, nižší úroveň, než je hodnota aktuálního kurzu nebo vyšší úroveň, než je hodnota aktuálního kurzu. Po výběru konečné centrální parity dojde k definitivnímu stanovení přepočítávacího koeficientu. [2,7]

3.3 Euro, mince a bankovky

3.3.1 Mince a bankovky

Evropská měna euro má mezinárodní zkratku EUR. Dělí se na 100 centů. Symbol, který je používán na bankovkách a mincích, je stylizován z řeckého písmene epsilon (€). Měna byla používána již v roce 1999 a to pouze v bezhotovostním styku jako tzv. účetní měna. Již o tři roky později přichází do oběhu i fyzická forma peněz v podobě bankovek a mincí. V této době dochází k výměně národních měn za eura a to u 12 členských zemí EU. Jednotlivé mince jsou emitovány v nominálních hodnotách 1cent, 2 centy, 5 centů, 10 centů, 20 centů, 50 centů, 1 euro, 2 eura, bankovky v hodnotách 5 eur, 10 eur, 20 eur, 50 eur, 100 eur, 200 eur, 500 eur. Bankovky a mince mají přesně stanovené parametry, jako je velikost, hmotnost, tvar, barva, atd. Grafické vyobrazení peněz je dáno historickým vývojem EU. Užití motivy na bankovkách symbolizují otevřenost a spolupráci evropských zemí.

3.3.2 Ochranné znaky

Nedílnou součástí moderních bankovek, a tedy i eurových bankovek, jsou jejich ochranné prvky, kterými jsou hlavní tiskové obrazce vytištěny hlubotiskem, vodoznak, ochranný proužek, soutisková značka, fólie s hologramem (na bankovkách 5, 10, 20 EUR v pruhu, na bankovkách 50, 100, 200, 500 EUR v medailonu), na bankovkách 5, 10, 20 EUR iridiscenční pruh, na bankovkách 50, 100, 200, 500 EUR opticky proměnlivá barva.

Dalšími společnými znaky na bankovkách jsou název měny EURO v latinské i řecké abecedě, vlajka Evropské unie na lící straně bankovek, počáteční písmena názvu Evropská centrální banka (ECB) v pěti jazykových verzích, podpis prezidenta ECB, číslování skládající se z 1 písmene a 11 čísel, které se nacházejí v levé dolní a pravé horní části rubové strany.

Odlišné znaky můžeme najít pouze na mincích. Na rozdíl od stejné podoby bankovek mají mince shodnou pouze lící stranu, na které je uvedena hodnota a společné znaky, kdežto rubová strana se liší národními znaky jednotlivých států. Neliší se jejich nominální hodnota, ale pouze vzhled, podle kterého můžeme odlišit původ peněz. [12,17]

3.4 Scénáře přijetí eura

Nedílnou součástí přechodu na společnou měnu je jeho plán a tedy scénář přijetí. Při zavádění společné měny je důležité určit, jakým způsobem se bude postupovat při přechodu na novou měnu. V současné době jsou definovány tři základní scénáře přijetí eura.

Madridský scénář

U tohoto typu scénáře se euro nejprve zavádí v bezhotovostní podobě a až po uplynutí přechodné doby přichází jeho hotovostní forma.

Obrázek 1 – Madridský scénář zavedení eura

Madridský scénář zavedení eura

Zdroj: <http://www.zavedenieura.cz>

Tento způsob zavádění byl využíván především u států zakládajících eurozónu, kdy bylo potřeba dostatek času na ražbu mincí, tisk bankovek, přípravu právního prostředí, přípravu ekonomických subjektů na změny, atd. To umožnilo právě přechodné období, které trvalo 3 roky.

Scénář velkého třesku (tzv. big bang)

Tento scénář je mnohem náročnější na celkovou koordinaci a přípravnou fázi zavedení eura. K přechodu na euro dochází ve zvolený moment a neodlišuje se, zda se jedná o hotovostní nebo bezhotovostní formu. Veškeré subjekty musí být připraveny v daný okamžik na přijetí společné měny. Tento způsob zavádění je mnohem rychlejší než

předchozí, což snižuje celkové náklady, avšak vyvíjí vysoký tlak na dokonalou přípravu. Z důvodu rychlosti a nízkých nákladů je tento scénář vybrán i pro Českou republiku.

Obrázek 2 – Big bang (velký třesk) zavedení eura

Scénář *Big Bang* (velký třesk) zavedení eura

Zdroj: <http://www.zavedenieura.cz>

Scénář s fází postupného zrušení

Tento scénář je obdobný jako scénář velkého třesku, kdy také dojde k zavedení hotovostní i bezhotovostní formy eura v daný moment, ale původní měnu lze užívat ještě 1 rok od zavedení. [17]

3.5 Česká republika a zavedení eura

Česká republika přistoupila k Evropské unii dne 1. května 2004 na základě Smlouvy o přistoupení k EU, stalo se tak v Athénách 16. dubna 2003. Jakožto země, která přistoupila ke společenství až dlouho po vzniku EU, nemohla určovat znění a obsah přístupové smlouvy. Česká republika tedy musela přijmout podmínky stanovené ve smlouvě a nemohla je nijak měnit a upravovat tak jako Velká Británie, Severní Irsko nebo Švédsko. Důležitou podmínkou přistoupení země k HMU je nutnost plnit podmínky přístupové smlouvy. Hospodářská a měnová unie sjednocuje jednotlivé ekonomiky Evropského společenství z důvodu efektivnějšího fungování trhu a vysoké provázanosti členských států. Mezi odborníky i politiky se názory, kdy vstoupit do eurozóny různí. [2]

Současná úroveň začlenění ČR do HMU je již ve třetí etapě, kdy před Českou republikou stojí povinnost přijmout společnou měnu a tím dovést proces hospodářské integrace. Tato povinnost v podobě přijetí společné měny není nikde časově vymezena a termín, kdy stát přijme společnou měnu, je pouze v jeho režii. Pro dokončení integrace do eurozóny je potřeba splnit podmínky, jak už povinné tak nepovinné a určit, kdy je možné přijmout společnou měnu. K tomu nám slouží kritéria nominální a reálné konvergence.

3.5.1 Nominální konvergence (Maastrichtská kritéria)

Při snaze plnit podmínky konvergence je nutné znát přesné hranice a kritéria. Tato kritéria jsou definována ve smlouvě o přistoupení jako tzv. Maastrichtská konvergenční kritéria. Česká republika byla dlouhou dobu schopná plnit kritéria a zbývalo pouze zvolit datum přijetí eura. V současné době se situace s plněním kritérií zhoršila, a to zejména v oblasti deficitu veřejných financí v poměru k HDP a také k celkovému dluhu státního rozpočtu. Toto zapříčinila z velké části globální hospodářská krize, která propukla v roce 2007, ale také krátkozraké hospodaření se státním rozpočtem, kdy v době hospodářské konjunktury docházelo k velkému množství vládních investic na úkor snižování státního dluhu. Ostatní z kritérií je Česká republika schopna plnit v rozumném rozpětí. Toto rozpětí je i u těchto kritérií v současné době ovlivněno doznívající krizí, která ovlivnila rozhodování CNB v oblasti měnové politiky. Veškerá kritéria nejsou vytvořena jen proto, aby byla splněna k určitému datu, ale aby byla plněna dlouhodobě. Tato podmínka vytváří tlak na vlády, které hospodaří se státním rozpočtem a veřejnými financemi, aby prováděli dlouhodobě udržitelnou hospodářskou politiku z důvodu zdravého fungování ekonomiky.

V této oblasti dohlíží Evropská legislativa za pomoci Paktu růstu a stability na jednotlivé členské země, aby dlouhodobě udržovaly vyrovnané veřejné rozpočty. Každý stát připravuje střednědobou strategii vývoje veřejných rozpočtů, která je kontrolována EU a v případě nadměrného schodku dochází k potrestání v podobě penalizace. Udržování vyrovnaných státních rozpočtů je důležité nejen z důvodu fungování státu, ale hlavně v souvislosti se stabilitou evropské měny.

Samostatným kritériem ve smlouvě o přistoupení je pobyt v mechanismu směnných kurzů. Česká republika v roce 1996 odstoupila od systému pevných kurzů a přešla k řízenému floatingu. Při vstupu do ERM II se jedná o návrat do systému pevných kursů.

Tudíž jakmile dojde k velkému výkyvu z povoleného pásma oscilace, musíme kurs „uměle“ udržovat ve vymezeném koridoru za pomoci intervencí ECB a domácích centrálních bank. [7,9,17]

3.5.2 Reálná konvergence

Po úspěšném splnění předchozích nominálních kritérií, které jsou podmínkou EU, je potřeba stanovit cílové datum přijetí eura, datum vstupu do mechanismu směnných kurzů a určit celkovou koordinaci a strategii zavádění nové měny. Tyto důležité body každá z přistupujících zemí volí samostatně na základě vlastního rozhodnutí. Pro správné rozhodnutí je důležité využívat i jiných informací, než je jen plnění nominálních kritérií.

Jedním z důležitých kritérií při hodnocení reálné konvergence jsou kritéria dostatečné sladění hospodářských cyklů a podobnosti ekonomických šoků. Sladění hospodářských cyklů patří v současnosti k dominujícím ukazatelům při měření připravenosti země přijmout euro. Měření sladění je zatíženo metodologickými nedostatky a vysokou mírou subjektivitu při interpretaci výsledků. Země, které přistupují do jednotné měnové unie, ztrácí autonomii monetární politiky a ztrácí možnost ovlivňovat kurzovou politiku. Tyto nástroje přebírá ECB, která utváří monetární politiku eurozóny. Reakce na ekonomický vývoj a případné úpravy v oblasti monetární politiky jsou v kompetenci ECB, která reaguje ve prospěch většiny členských zemí. Pro dosažení dobré výchozí situace a pro minimalizaci rizik a nákladů je nutné sladit hospodářské cykly se zeměmi EU.

Dalšími důležitými indikátory, které napomáhají při hodnocení sladění ekonomiky, je strnulost nebo otevřenost pracovního trhu, míra životní úrovně, cenová hladina, atd.

V neposlední řadě při rozhodování o přijetí společné měny slouží jako doplňující ukazatel politická vůle přijmout euro, informovanost veřejnosti, veřejná diskuse, transparentnost celého přechodu, atd. Hodnocení úspěchu, zda bude přechod na novou měnu úspěšný nebo ne, záleží především na postoji celé společnosti a vnímání kvality eurozóny. [7,17]

3.6 Přínosy a náklady přijetí společné měny

Celkové hodnocení přínosů a nákladů bude možné až po zavedení společné měny. V současné době můžeme pouze odhadovat. Každá přístupující země se snaží o to, aby celkové příjmy byly větší než náklady a konečné přijetí měny mělo kladné dopady na ekonomiku. Tento problém se dá částečně ošetřit při správném načasování přijetí společné měny, které vychází z předchozích analýz hospodářských cyklů a konvergenčních zpráv. Vzniklé náklady a přínosy můžeme dělit na přímé a nepřímé, jednorázové nebo trvalé (viz. Příloha 1).

3.6.1 Přímé přínosy zavedení eura

Přímé přínosy jsou pozitivní dopady zavedení eura na ekonomiku. Zavedení společné měny a jejich dopady se projeví v různém časovém horizontu (okamžitě, střednědobě, dlouhodobě) a také z hlediska doby trvání (jednorázově, trvale). V souvislosti se zavedením eura v ČR můžeme definovat tyto přínosy: omezení kurzového rizika, snížení transakčních nákladů, snížení nákladů na obstarání kapitálu a vyšší transparentnost cen.

Omezení kurzového rizika

Problematika měnových kurzů dopadá na subjekty, které jsou zapojeny do procesu výměny národních měn. Z velké části se jedná o firmy účastníci se zahraničního obchodu, firmy investující v cizích zemích a také občany cestující do zahraničí. Kurzové riziko v České republice je z pohledu zahraničního obchodu na vysoké úrovni. Česká republika je v současné době vysoce proexportní otevřenou ekonomikou, která více než polovinu exportu dováží do zemí EU, z tohoto pohledu je výhoda přijetí společné měny vysoká. Současně s vývojem kurzu koruny dochází ke změnám v oblasti konkurenceschopnosti českých exportérů na zahraničních trzích. Při posilování kurzu koruny dochází ke zdražení výrobků a tudíž k oslabení pozice na tamním trhu, kdežto importéři dosáhnou vyšších příjmů při stejném objemu dovozu. Odstranění kurzového rizika je okamžitým a trvalým přínosem pro národní ekonomiku i pro podniky, které obchodují s eurozónou.

Snížení transakčních nákladů

Úsporu v podobě transakčních nákladů můžeme rozdělit do dvou částí, na finanční a administrativní. Finanční náklady jsou spojeny s přímou realizací výměny peněz, jako jsou směnárenské poplatky při konverzi měn a založení a vedení devizových účtů v eurové měně. Po přijetí společné měny dojde k odstranění těchto nákladů. Podniky, které obchodují z velké části s eurozónou, dokážou uspořit velké množství finančních prostředků. Další možností, kde může dojít k úspoře nákladů je oblast administrativní. Administrativní transakční náklady zahrnují především náklady na správu účetních systémů umožňující zpracování dat v cizích měnách, správu devizových prostředků a další administrativní opatření spojené s evidencí a vedením devizových účtů. Veškerá evidence je tvořena duplicitně, což přináší dvojnásobné náklady. Přijetím společné měny dojde ke sjednocení systémů a veškerá evidence bude probíhat jednotně. Úspora těchto nákladů bude přímým a trvalým přínosem pro subjekty ČR.

Nižší náklady na obstarávání kapitálu

Náklady na obstarání kapitálu jsou závislé na výši cen finančních produktů. Klíčovým ukazatelem těchto cen jsou úrokové sazby. Po vstupu do eurozóny se dostaneme do stabilního makroekonomického prostředí. Díky politice ECB, která se snaží udržet inflaci pod dvěma procenty, a snaze udržet stabilní cenovou hladinu je možné, aby ECB udržovala úrokové sazby na nízké úrovni a tím motivovala komerční banky k levnějšímu poskytování úvěrů. Také díky společnému finančnímu trhu a větší míře konkurence dojde ke snížení nákladů za poskytnutý kapitál. Nižší náklady na obstarání kapitálu budou znamenat trvalý přínos pro ČR, ale tento přínos se projeví až ve střednědobém horizontu, díky zvýšené konkurenci na finančním trhu.

Vyšší transparentnost cen

Díky této výhodě bude možné jednodušeji srovnávat ceny produktů a služeb napříč eurozónou. Vyšší transparentnost umožňuje spotřebiteli porovnat jednotlivé ceny ve více zemích EU a vybrat si právě tu nejvýhodnější. Při silném zájmu spotřebitelů, kteří budou tímto způsobem jednat, dojde postupem času k pozitivnímu ovlivnění konkurence a následnému sblížení cen prostřednictvím cenové arbitráže. Tento přínos bude záviset na ochotě spotřebitelů vyvíjet tlak na ceny prodejců a ochotě výrobců snižovat ceny. V rámci

této výhody můžeme očekávat trvalý přínos, který nebude z počátku významný. Vyšší přínos můžeme očekávat až v dlouhodobém horizontu. [7,17]

3.6.2 Přímé náklady zavedení eura

Přímé náklady jsou negativní dopady zavedení eura na ekonomiku. Zavedení společné měny a jejich dopady se projeví v různém časovém horizontu (okamžitě, střednědobě, dlouhodobě) a také z hlediska doby trvání (jednorázově, trvale). V souvislosti se zavedením eura v ČR můžeme definovat tyto náklady: ztráta autonomní měnové politiky a kurzové politiky, bezprostřední růst cenové hladiny, administrativní a technické náklady.

Ztráta autonomní cenové a kurzové politiky

Centrální banky užívají cenovou a měnovou politiku k udržení stabilního makroekonomického prostředí. K udržení stability používá centrální banka různé nástroje, kterými jsou např. důležité úrokové sazby (repo, lombardní, diskontní sazby), peněžní zásoba v ekonomice (PMR) a měnový kurz (za pomoci těchto nástrojů centrální banka udržuje stabilitu ekonomického prostředí). Po přijetí společné měny ztratí Česká republika možnost provádět samostatnou měnovou a cenovou politiku za pomoci CNB a tuto politiku převezme ECB, kdy se stane CNB pouze prodlouženou rukou ECB.

Avšak pro malé otevřené ekonomiky, jako je ČR, není centrální banka jediným faktorem, který ovlivňuje množství peněz v ekonomice. Mnohem důležitějším faktorem pro udržení stability může být příliv nebo odliv zahraničních investic a vývoj zahraničních kapitálových trhů. Tyto faktory snižují význam samostatné měnové a cenové politiky tvořené centrální bankou. Ztráta užívání politiky CNB bude trvalým a okamžitým nákladem, který se projeví už při vstupu ČR do ERM II.

Bezprostřední růst cenové hladiny

Přijetí společné měny je spojováno s obavou zvýšení cen a zdražování statků a služeb. Obavy společnosti, které plynou, ze špatné informovanosti, jsou neopodstatněné. Přímé zdražování v důsledku zavedení společné měny nemusí být pravdivé. Při dodržení pravidel pro přepočítávání cen a zaokrouhlování za pomoci přepočítávacího koeficientu není potřeba se zdražování obávat. K mírnému zdražování může docházet z důvodu

zaokrouhlování cen směrem nahoru, používání psychologické ceny nebo také při plánovaném zdražování výrobků, ke kterému dojde právě při přechodu na euro. Náklady spojené s růstem cen můžeme považovat za jednorázové. V dlouhodobém horizontu bude docházet k vyrovnávání cenové hladiny s eurozónou, což může mít dopad na vnímání růstu cen.

Administrativní a technické náklady

Společně s přijetím nové měny dojde také ke zvýšení nákladů v administrativní a technické oblasti u jednotlivých subjektů národního hospodářství, bude se jednat především o podniky, finanční instituce, instituce veřejného sektoru a z menší části i o obyvatele. Každý subjekt, který se střetává s penězi, ať už v bezhotovostní tak hotovostní podobě, bude muset přizpůsobit svoji administrativu novým podmínkám. Bude se nejčastěji jednat o úpravu softwarových programů, účetních programů, daňového přiznání, fakturace, evidence peněžních účtů, atd. Další náklady budou zahrnovat školení zaměstnanců a šíření informační kampaně (před, při i po zavedení eura), atd. Právě informační kampaň může mít nejenom přímé náklady v podobě finančních prostředků, ale také nepřímé náklady v podobě negativního postoje společnosti přijmout euro. Tuto formu nákladů můžeme řadit mezi přímé a jednorázové náklady, které v závislosti na subjektu budou zaznamenány v rozmezí 2 až 3 roky před zavedením a přibližně rok po přijetí.

3.7 Dopady přijetí eura na subjekty národního hospodářství

Zavedení společné měny bude mít rozsáhlé dopady na subjekty národního hospodářství. Česká republika se zavázala v přistupující smlouvě přijmout společnou měnu, jedná se o politickou povinnost danou Evropským společenstvím. Pro hladké přijetí společné měny není potřeba pouze vůle a souhlas politiků, ale také obecný souhlas veřejnosti a společnosti a pozitivní vnímání eura. „Proto nechápu, proč euru všichni vytýkají, že je to politický projekt. Každá měna je politický projekt – dolar i česká koruna. Ale to, že něco vzniká na emotivním základě, ještě neznamená, že je to špatně. A od ekonomické vědy nemůžeme očekávat, že bude suplovat naše samostatné rozhodnutí.“ (Sedláček, Respekt 13. - 19.12 2010, s. 47). Proto je nutné zajistit kvalitní a rozsáhlou informační kampaň, která zajistí dostatečnou informovanost pro všechny subjekty. Přijetí společné měny bude mít největší dopad na celkové vnímání České republiky z pohledu

zájmu investorů, kteří nebudou muset řešit otázky kurzového rizika, stability zahraničního obchodu, spolurozhodování o měnové politice eurozóny, společné ochrany před světovými krizemi a ekonomickými šoky, povinnosti dodržování rozpočtové kázně, atd. Z pohledu celého hospodářství ČR jsou výhody pro přijetí eura jednoznačné. Nejširším okruhem budou bezesporu obyvatelé a podnikatelé, kteří pocítí přechod na novou měnu nejvíce.

3.7.1 Dopady na obyvatele

Přijetí společné měny přináší obyvatelům určitou řadu výhod. Jednou z těchto výhod je i jednoduchost cestování do zahraničí v rámci EU. Pro obyvatele odpadají náklady spojené s výměnou peněz a náklady spojené s vývojem kurzu koruny. Při směně za jinou měnu než euro může využít výhodnější kurz, který je spojený se stabilní měnou. Další možnou výhodou je možnost srovnání cen a cenových úrovní v ostatních členských zemích, dostupnost nových a kvalitních výrobků, jednodušší forma bezhotovostních plateb a v neposlední řadě také možnost získat levnější půjčku.

Mezi možné náklady můžeme řadit jednorázové zvýšení cen. „V prvních dnech a měsících se stane překvapivě málo. Změní se ceny v obchodech, částky na výplatních páskách a na bankovních účtech – ale převážně půjde o aritmetický přepočít. Pokud přechodu na euro využijí někteří obchodníci ke zdražování, asi to nebude mít velký význam, tím spíše, že ceny budou ještě nějakou dobu uváděny v korunách.“ (Pečinková, 2008, s. 185)

3.7.2 Dopady na podnikatele

Přijetí společné měny přináší pro podnikatele velkou řadu výhod a pochopitelně také řadu nevýhod. Podniky, které obchodují se zahraničím, musí ve svých plánech a strategiích počítat s vývojem kurzu a tím zamezit kurzovému riziku. V souvislosti s kratším časovým horizontem je těžší odhadnout vývoj kurzu, který zhoršuje úroveň plnění budoucích plánů podniků. Odbourání tohoto rizika přinese podnikům jistotu v podobě stabilní světové měny, která jim zajistí jistotu při stanovování budoucích strategií. V souvislosti s odstraněním kurzového rizika můžeme definovat i další výhodu, kterou je snížení transakčních nákladů. Transakční náklady můžeme rozdělit na finanční a administrativní. Po přechodu na euro podniku odpadnou náklady na výměnu valut

(směnárenské poplatky) a zároveň ušetří v administrativní oblasti z důvodu vedení pouze jediného účtu. Jednou z dalších výhod jsou nižší úrokové sazby, které nabízejí komerční banky svým podnikům v zahraničí. Po přistoupení k eurozóně budou mít naše podniky možnost získat jednodušeji levnější kapitál. „Důležité bude odstranění měnových rizik i odpadnutí poplatků za konverzi z jedné měny do druhé. Přijetí eura podstatně rozšíří paletu investičních nástrojů, které budou přijatelné nebo vhodné pro české investory.“ (Pečinová, Kohout, 2008, s. 188)

Po zavedení eura vzniknou náklady spojené s technickou a informační inovací. Bude se jednat především o úpravy informačního systému, tištění nových cenovek, tištění nových katalogů, náklady na školení zaměstnanců, atd. Veškerá náklady si podnik hradí sám, ale jedná se pouze o jednorázové náklady. [7,9,17]

3.8 Národní koordinační skupina

Při zajišťování tak rozsáhlého projektu, jako je zavádění společné měny, je důležité vše perfektně naplánovat, zorganizovat a připravit tak, aby všechno proběhlo bez závažnějších problémů a komplikací. Pro zvládnutí veškerých výše uvedených kroků je nutné sestavit koordinační skupinu, která zajistí snadný průběh všech činností. Národní koordinační skupina je vytvořena jako meziresortní orgán, kde v čele stojí národní koordinátor, který zodpovídá za činnost celé skupiny. Národní koordinátor zřizuje pro vlastní potřebu pracovní skupiny, které připravují podklady pro rozhodování NKS. Národní koordinační skupina zpracovává dokument, který je nazýván Národní plán zavedení eura v České republice.

Národní plán zavedení eura v České republice

Národní plán je rozdělen do tří základních částí. V první části jsou podrobně rozpracovány základní otázky přijetí společné měny. Popsán je scénář jednorázového přechodu na euro a časový harmonogram přijetí eura. Dále jsou v první části popsány také institucionální, technické a legislativní opatření. V této části jsou vymezeny základní principy, které musí být respektovány při zavádění eura. Ve druhé části jsou podrobně zpracovány náležitosti přijetí eura v jednotlivých oblastech ekonomiky, kterými se zabývají pracovní skupiny. Ve třetí části je uveden slovník základních pojmů pro Národní plán zavedení eura.

Ostatní dokumenty

Pro správné rozhodnutí vlády, kdy přijmout euro je důležité, aby měla přístup k velkému množství informací, na základě kterých se rozhodne o datu přijetí. Proto jsou zpracovávány dokumenty, které se zabývají problematikou přijetí eura. Pro vládu jsou každý rok vypracovávány a vyhodnocovány dokumenty, jako je Konvergenční program ČR, Vyhodnocení maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou, Strategie přistoupení České republiky k eurozóně, atd. [17]

4. Dopady přijetí eura pro veřejnost

Největší změnou, která nastane po přechodu na euro, bude přijetí nové měny a s tím spojené používání nových mincí a bankovek. Obavy, které jsou spojené s přijetím eura, jsou spojovány převážně se zdražováním.

Tato práce se zabývá studiem dopadů přijetí eura na veřejnost, potvrzení nebo vyvrácení obav, které jsou s ním spojené. V první části se práce zabývá stanovením přepočítávacího koeficientu a hodnocení dopadů zaokrouhlování. Ve druhé části je vytvořen hypotetický modelový příklad, který zkoumá, jestli jsou obavy ze zdražování oprávněné nebo ne. V příkladu je modelována situace pro krátkodobý horizont (těsně po přechodu na euro) i pro horizont střednědobý a dlouhodobý. Pro zabezpečení kvality výpočtu je potřeba stanovit vstupní podmínky.

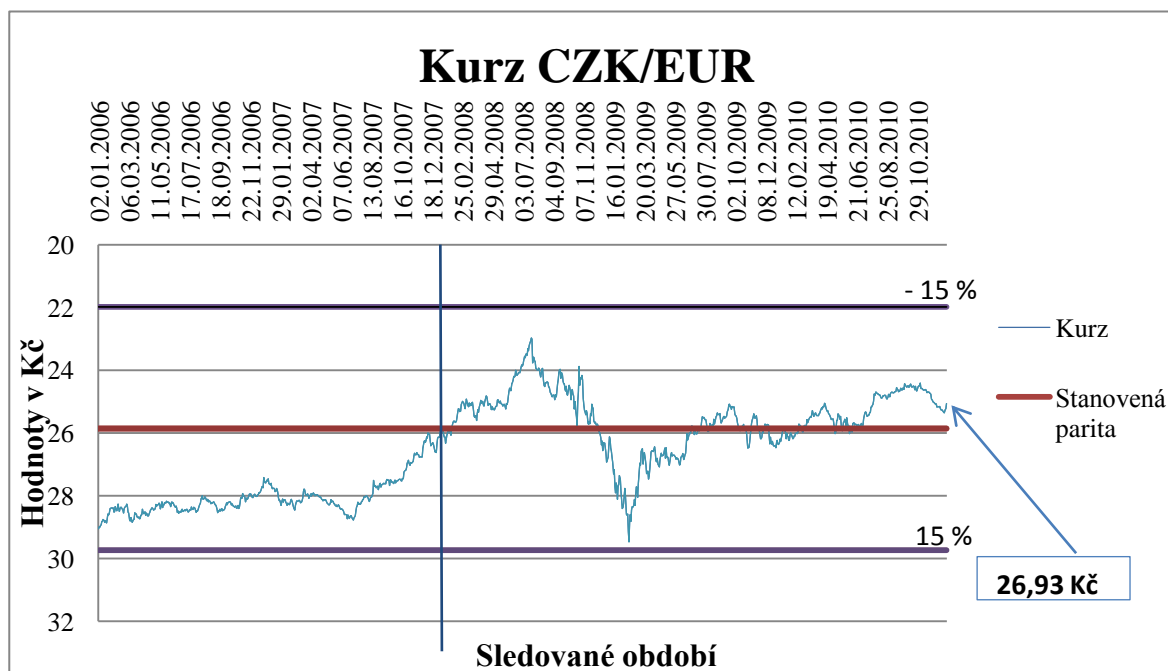
V tomto případě se vychází z dat od roku 2008 až do roku 2010. Je uvažováno, že v této době Česká republika plní nominální přístupová kritéria a také, že v roce 2008 vstupuje do systému směnných kurzů ERM II. Vstup do ERM II je stanoven na 1. 2. 2008 a společně s tímto dnem je zvolena vstupní cenová parita v hodnotě 25,865 Kč. Cílovým datem ukončení pobytu v ERM II a konečného stanovení cenové parity je 31. 12. 2010. Na závěr je vypočten přepočítávací koeficient v tržní hodnotě konečné cenové parity.

4.1 Stanovení přepočítávacího koeficientu

Pro znázornění vývoje kurzu koruny byla použita data za období od roku 2006 až do roku 2010. Pro simulaci modelového příkladu jsou důležité údaje za období od roku 2008. Z následujícího grafu je možné vyčíst, že ve sledovaném období došlo k celé řadě apreciačních a depreciačních změn. Obecně lze říci, že česká koruna má tendenci vůči euru posilovat, i když na grafu lze vidět i období, ve kterém tomu tak není. V první polovině roku 2008 došlo k výraznému oslabení, které trvalo až do první poloviny roku 2009. Toto oslabení bylo zapříčiněno globální ekonomickou recesí a s tím spojeným slabým zájmem investorů o střední a východní Evropu. Od tohoto období je možné sledovat postupné posilování. V průběhu roku 2010 dochází k posilování kurzu koruny, i když tento vývoj je doprovázen krátkodobými výkyvy, které jsou způsobeny náladami na finančních trzích a negativními zprávami z eurozóny. Vznik negativních zpráv vycházel především z důvodu

pochybností o stabilitě eura, což bylo způsobeno špatným stavem veřejných financí států eurozóny s hrozbou státního bankrotu.

Graf 1 - Kurz CZK/EUR

Zdroj: data CNB

Během sledovaného období nedošlo k překročení hypoteticky stanovených oscilačních pásem ($\pm 15\%$), které vymezují hranice pro vývoj kurzu. Koruna prokázala stabilitu a splnila podmínky, které jsou dány v přístupové smlouvě v části definující systém ERM II. Na konci tohoto období je možné stanovit konečnou hodnotu cenové parity a posléze i hodnotu přepočítávacího koeficientu. Hodnota koeficientu byla stanovena na tržní úrovni cenové parity a to na hodnotě 26,9324 Kč.

4.2 Dopady stanovení přepočítávacího koeficientu

Na základě přepočítávacího koeficientu dojde k aritmetickému přepočtu cen z českých korun na euro. Přepočítávání cen je dáno oficiálními stanovisky a každý, kdo přepočítává ceny zboží nebo služeb, musí využít oficiální hodnotu přepočítávacího koeficientu. V tomto případě se bude jednat o hodnotu 26,9324 Kč. Tento koeficient nejde upravovat. Úpravu lze provést až po přepočtu na euro pomocí zaokrouhlování.

Příkladem může být následující tabulka, ve které lze zhodnotit dopady rozdílných přepočítávacích koeficientů. Pro názornost jsou použity dva koeficienty. První koeficient byl použit na základě předchozího příkladu ve výši 26,9324 Kč. Druhý koeficient byl stanoven na úrovni 27,2301 Kč. Tento koeficient byl zvolen pouze pro porovnání a zjišťování rozdílů přepočtených hodnot. I při relativně malém rozdílu mezi koeficienty, který je 0,2977 Kč, dochází od určité úrovně k výraznému rozdílu mezi přepočtenými sumami. Od úrovně 50,- Kč, kde je rozdíl pouze 0,02 €, až po částku 1.000.000,- Kč, kde je rozdíl 405,93 €. U těchto částek už hodnota přepočítávacího koeficientu hraje důležitou roli. Při dané hodnotě jednoho koeficientu lze také sledovat změny vyvolané pouhým zaokrouhlením. Nejčastěji se bude jednat o zaokrouhlení směrem nahoru, v případě nevyhovující grafické podoby je možné ještě čekat úpravu na marketingově populárnější částku, např. v řádce 50,- Kč, kde je cena po přepočtení 1,86 €, dojde k dodatečnému zaokrouhlení ceny na 1,90 €.

Tabulka 1 – Stanovení koeficientu

Stanovení koeficientu							
	Přepočítávací koeficient 1 26,93 Kč			Přepočítávací koeficient 2 27,23 Kč			
Hodnota v Kč	Hodnota v €			Hodnota v €			Hodnota v €
	přepočet	zaokr.	rozdíl	přepočet	zaokr.	rozdíl	rozdíl k1-k2
0,50	0,02	0,02	0,001435	0,02	0,02	0,001638	0,0002
1,00	0,04	0,04	0,002870	0,04	0,04	0,003276	0,0004
20,00	0,74	0,75	0,007400	0,73	0,74	0,005519	0,0081
50,00	1,86	1,86	0,003500	1,84	1,84	0,003797	0,0203
2000,00	74,26	74,26	0,000001	73,45	73,45	0,001867	0,8119
5000,00	185,65	185,65	0,000002	183,62	183,63	0,009668	2,0297
10000,00	371,30	371,30	0,000004	367,24	367,25	0,009336	4,0593
50000,00	1856,50	1856,50	0,000022	1836,20	1836,21	0,006681	20,2967
500000,00	18565,00	18565,00	0,000223	18362,03	18362,04	0,006809	202,9666
1000000,00	37130,00	37130,00	0,000446	36724,07	36724,07	0,003618	405,9332

Zdroj: vlastní propočet

V tabulce je možné vidět růst rozdílu mezi vypočtenými hodnotami. Také je možné sledovat změny, které souvisí s objemem peněžních prostředků a velikostí přepočítávacího

koeficientu. Do úrovně cca 250 € dochází k růstu rozdílu pozvolněji, kdežto u vysokých hodnot dojde k významným rozdílům. K těmto rozdílům dochází při zdánlivě malém rozdílu mezi koeficienty, proto je nutné dodržovat zásady přepočítávání, kdy není povoleno zaokrouhlovat a jinak upravovat přepočítávací koeficient.

4.3 Modelový příklad

4.3.1 Dopady v krátkém období

Pro jednodušší interpretaci dopadů zavedení eura v krátkém období poslouží názorný modelový příklad, který využívá předchozí údaje doplněné o další informace.

K modelovému příkladu je použita situace, na které lze interpretovat dopady přijetí eura. V příkladu je brán v úvahu měsíční rozpočet, který má k dispozici průměrný Čech. V této situaci se vychází ze statistického údaje, kterým je hrubá měsíční mzda. Hrubá měsíční mzda za rok 2010 činí 23.709,- Kč. Dalšími důležitými údaji jsou výdaje v podobě spotřebitelských položek, které byly náhodně vybrané, jako je např. nájem, pohonné hmoty, potraviny, elektronika atd. Pro ukázkou do našeho modelového příkladu bylo vybráno 12 položek.

Tabulka 2 – Modelový příklad

Koeficient: 26,9324				
	CZK	EUR	zaokr.	rozdíl
hrubá mzda	23 709,00 Kč	880,3152 €	881,00 €	0,6848 €
výpočet daně:				
superhrubá mzda	31 770,06 Kč	1 179,62 €	1 179,60 €	-0,0223 €
záloha daň	4 765,51 Kč	176,94 €	176,90 €	-0,0433 €
slevy	2 070,00 Kč	76,86 €	76,90 €	0,0409 €
sociální odvody:	2 607,99 Kč	96,83 €	96,80 €	-0,0347 €
zdravotní pojištění	1 066,91 Kč	39,61 €	39,60 €	-0,0142 €
důchodové pojištění	1 541,09 Kč	57,22 €	57,20 €	-0,0205 €
čistá mzda	18 405,50 Kč	683,40 €	684,00 €	0,6038 €
výdaje:	CZK	EUR	zaokr.	rozdíl
nájemné	12 500,00 Kč	464,12 €	464,20 €	0,0750 €
pohonné hmoty	35,50 Kč	1,32 €	1,40 €	0,0819 €
Coca cola 2l	40,00 Kč	1,49 €	1,50 €	0,0148 €
Big Mac	69,00 Kč	2,56 €	2,60 €	0,0380 €
mobilní telefon	5 324,00 Kč	197,68 €	197,70 €	0,0199 €
notebook	16 450,00 Kč	610,79 €	610,80 €	0,0115 €
obuv	2 000,00 Kč	74,26 €	74,30 €	0,0400 €
kino	179,00 Kč	6,65 €	6,70 €	0,0537 €
el. Energie	458,00 Kč	17,01 €	17,10 €	0,0945 €
pivo (točené)	24,00 Kč	0,89 €	0,90 €	0,0089 €
cigarety	89,00 Kč	3,30 €	3,40 €	0,0954 €
noviny	12,00 Kč	0,45 €	0,50 €	0,0544 €
SUMA	37 180,50 Kč	1 380,51 €	1 381,10 €	0,5881 €
SUMA v %		100,00	100,04	

Zdroj: vlastní propočet

Nyní lze na základě výsledků z tabulky potvrdit, že při dodržení veškerých zásad přeceňování dojde jen k velmi zanedbatelnému zdražení. V tomto případě došlo ke zdražení, které dosahuje 0,04 % z celkových výdajů. Jedná se o modelový příklad, který vychází pouze ze 12 položek, které jsou náhodně vybrány. Výsledky není možné interpretovat jako obecné, které budou platit pro většinu cen, ale jen jako ilustrativní. Cílem tohoto příkladu bylo poukázat na zanedbatelnost zdražení, které s sebou přinese zavedení eura v krátkém období (v momentě zavedení).

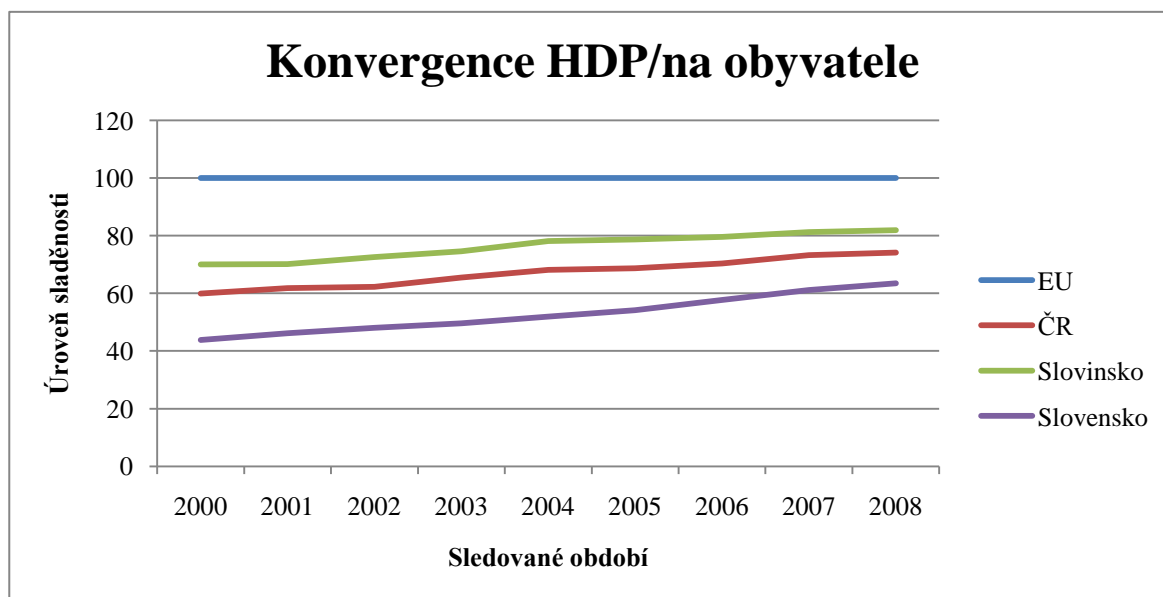
4.3.2 Dopady ve středním až dlouhém období

Při hodnocení zdražování ve střednědobém až dlouhodobém horizontu lze s jistotou říci, že modelace dopadů nebude tak jednoduchá a jednoznačná, jako tomu bylo v předchozím příkladě.

Zdražování, které může nastat po zavedení eura ve střednědobém a dlouhodobém horizontu, nelze jednoznačně potvrdit. Toto zdražení lze pouze odhadovat na základě situací, které vznikly u jiných přistupujících států eurozóny. V dlouhodobém horizontu bude hrát roli především reálná sladěnost hospodářského cyklu ČR a eurozóny, rozdílná cenová hladina a úroveň kupní síly. Pro stanovení odhadu, který částečně odpoví na otázku zdražování, lze použít srovnání reálné sladěnosti ekonomické úrovně (HDP/na obyvatele), dále pak ukazatel sladěnosti cenových hladin a také srovnání míry inflace v porovnání se zeměmi eurozóny. Toto srovnání je provedeno za pomoci indexu spotřebitelských cen (HICP).

Základním ukazatelem pro určování reálné konvergence je ukazatel HDP. Pro země střední a východní Evropy, ve kterých v minulosti fungoval centrálně plánovací systém, dochází k postupnému přibližování ekonomik k ekonomikám západní Evropy a také k vyrovnání životní úrovně obyvatel.

Graf 2 – Konvergence HDP/na obyvatele

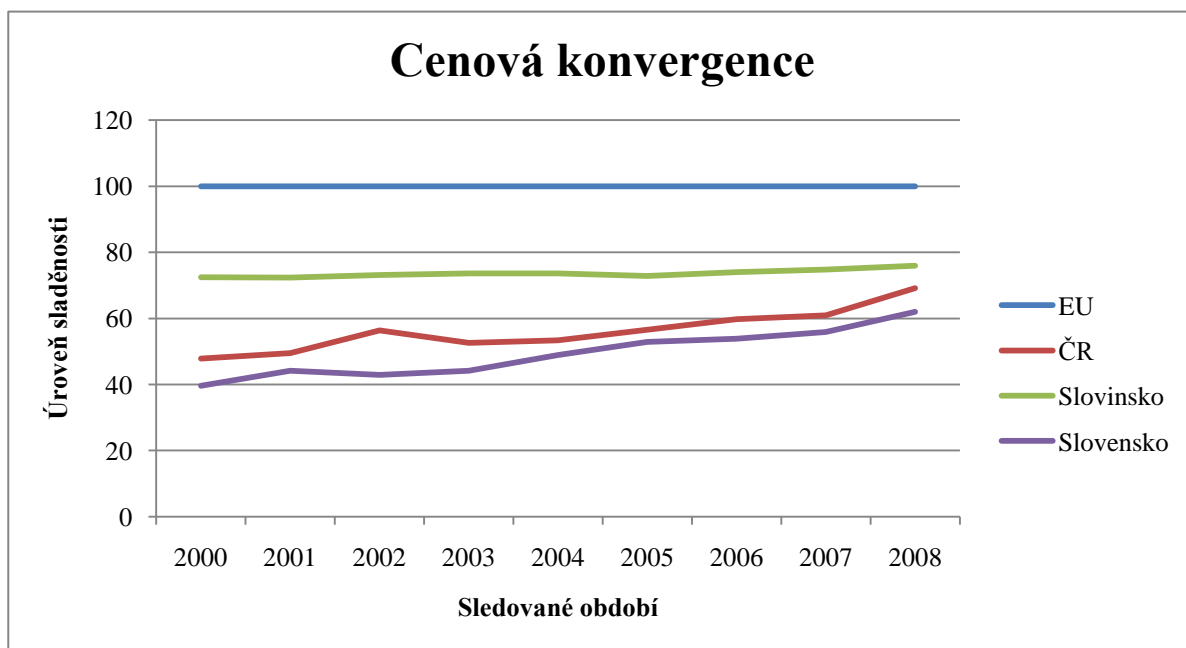

Zdroj: Eurostat

Na grafu je možné sledovat dlouhodobý pozitivní růst reálného bohatství (životní úroveň obyvatelů státu). Příмка na grafu konvergence znázorňuje 100 % sladěnost s eurozónou (průměr zemí EU). Z tohoto srovnání lze pozorovat, že nejvyšší míry sladěnosti dosahuje Slovinsko, které přistoupilo do eurozóny v roce 2007, kdežto ČR dosahuje ve srovnání se Slovinskem výrazně nižší sladěnosti. Při porovnání České republiky a Slovenska, které přistoupilo k eurozóně v roce 2009, ČR dosahuje vyšší sladěnosti, než je tomu v případě Slovenska. Toto srovnání odpovídá situaci na konci roku 2008. Z výsledného srovnání nelze jednoznačně říci, jestli je úroveň sladěnosti vysoká nebo nízká. Je možné pouze porovnávat dosažené úrovně a odhadovat další vývoj. Pro ČR je nejlepší dosahovat co nejvyšší míry sladěnosti, která zajistí plynulejší adaptaci do jednotného evropského prostředí.

S procesem dohánění ekonomické úrovně souvisí také přibližování cenových hladin. K vyrovnávání cenových hladin dochází pomocí dvou odlišných faktorů. Jedním z nich je inflační diferenciál a druhým je cenové přiblížení formou nominálního měnového kurzu. Po vstupu do systému ERM II ČR ztratí možnost využívat faktor nominálního kurzu, který je hlavním faktorem pro vyrovnávání cenových hladin. Po zaniknutí kurzu bude docházet k vyrovnávání pouze za pomoci inflačního diferenciálu. Úroveň cenové hladiny je významná pro hodnocení kupní síly obyvatel. V závislosti na růstu ekonomické úrovně (růst HDP) roste reálný důchod a tudíž i kupní síla obyvatel, což má různý vliv na kupní sílu v domácím a zahraničním prostředí. Z následujícího grafu je možné vidět, že cenová konvergence dosahuje z dlouhodobého hlediska pozitivního vývoje, který zaručuje sblížení cenových hladin se zeměmi EU. Vývoj cenové hladiny vykazuje obdobný vývoj, jako je tomu u ekonomické konvergence na grafu č. 2.

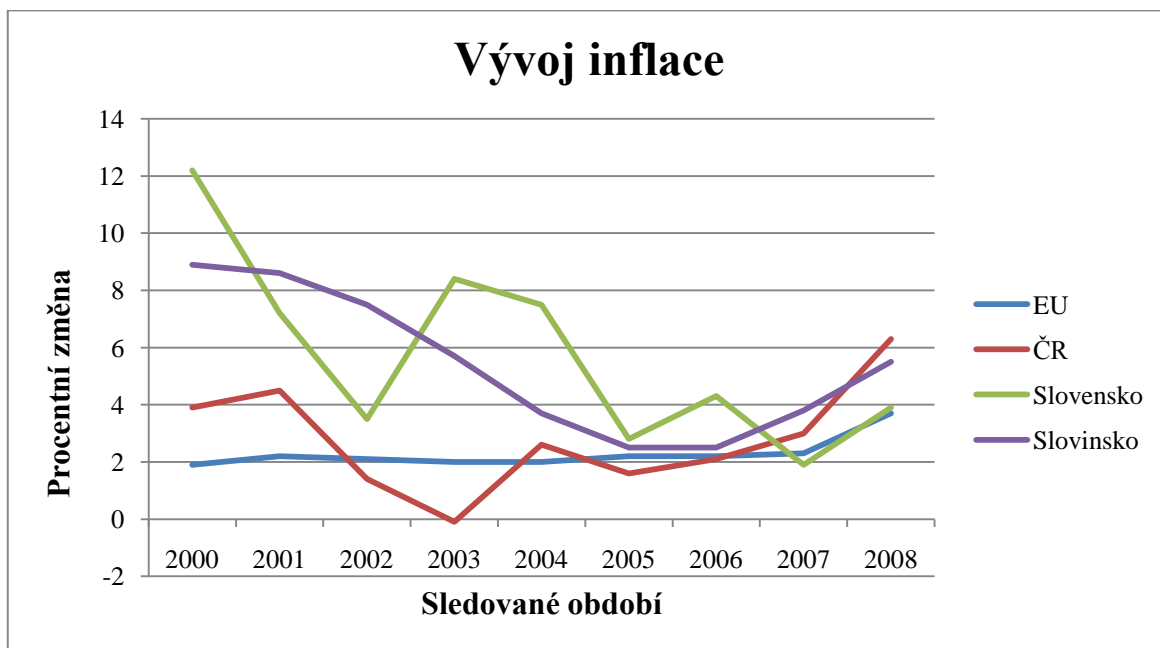
Graf 3 – Cenová konvergence

Zdroj: Eurostat

Druhým faktorem, který ovlivňuje cenovou hladinu stejně jako nominální měnový kurz, je inflační diferenciál. Měnový kurz má z dlouhodobého hlediska vyšší vliv na vyrovnávání cenové hladiny, než je tomu u inflace. Při hodnocení vývoje inflace se vychází z minulého vývoje, a to od roku 2000 až do roku 2008. Inflace v České republice dosahuje v posledních letech nízkých a stabilních hodnot, které jsou blízké hodnotám zemí eurozóny. Vývoj lze hodnotit jako stabilní, i když v souvislosti s globálním ekonomickým prostředím jako složitě ovlivnitelný.

Graf 4 - Inflace

Zdroj: Eurostat

Na grafu je možné sledovat vývoj inflace, která u většiny zemí dosahuje z počátku období vysokých hodnot. V průběhu sledovaného období dochází k poklesu inflace a k postupnému přiblížení k požadovaným hodnotám, které se nacházejí okolo inflační křivky EU. Česká republika dosahuje dlouhodobě vyrovnané inflace v porovnání k inflaci EU. Tento stabilní vývoj je podpořen kvalitní inflační politikou CNB, která je zajištěna především pomocí cílování inflace a s tím spojeným nastavováním úrokových sazeb.

Po přijetí eura zanikne jeden z důležitých faktorů, který ovlivňuje cenovou hladinu, a to měnový kurz. Tato změna se nutně projeví na vyšší inflaci, která bude způsobená právě tím, že bude využívána jako hlavní nástroj k vyrovnávání cenových hladin. Z tohoto důvodu bude mít vyšší inflace z dlouhodobého hlediska negativní dopad na růst cen. Důležitým faktorem, který bude ovlivňovat vnímání zdražování, bude reálný růst HDP (produktivita práce). Při vyrovnaném růstu produktivity práce v porovnání se stěným růstem inflace nedojde ke změně vnitřní kupní síly obyvatel, a tudíž k reálnému zdražení nedojde.

Na závěr lze zkonstatovat, že pokud při přechodu na euro dojde ke zdražení, bude se jednat pouze o mírné zdražení v důsledku zaokrouhlování, které bude eliminováno povinností uvádět ceny duplicitně. K zamezení podvodům při přeceňování zboží a služeb

bude sloužit i etický kodex, ve kterém se prodejci zavážou, že nebudou využívat přechodu na euro ke zdražování. V dlouhodobém horizontu bude docházet pomocí inflačního diferenciálu k vyrovnávání cenových hladin se zeměmi eurozóny. Při vyrovnávání cenových hladin může dojít k nominálnímu zdražování. Důležitým faktorem, který bude ovlivňovat vnímání zdražení, bude, jakým způsobem porostou reálné mzdy. Při růstu reálných mezd ve stejné úrovni jako je růst míry inflace, k faktickému zdražení nedojde. V tomto případě se bude jednat pouze o posunutí cenové hladiny, díky které se budeme přibližovat cenové a životní úrovni západním zemím Evropské unie.

5. Dopady přijetí eura pro podnikatelské subjekty

Po zavedení společné měny podnikatelé získají výhodu v podobě stabilní mezinárodně uznávané měny. V současné době, kdy velké množství podniků obchoduje se zahraničními obchodními partnery, což je dáno vysokou mírou globalizace obchodu, podniky potřebují ke své činnosti stabilitu, kterou jim může dodat světově uznávaná měna.

Tato část práce se zabývá změnami ve vývoji kurzu koruny vůči euru za rok 2010. Poukazuje na nevyrovnané nákupy, které jsou dány kurzovými výkyvy, a na směnárenské náklady spojené s výměnou valut. Pro názornou ukázkou byl zvolen modelový příklad, který nastíní současnou situaci firem obchodujících na evropských trzích.

5.1 Vývoj kurzu

Podniky obchodující se zahraničím musejí v dnešní době pozorně sledovat vývoj kurzu koruny vůči euru. Tento vývoj je nesmírně důležitý při stanovování finančních a investičních strategií, které podniky připravují pro své budoucí plány. Nejistota v podobě kurzových výkyvů stěžuje firmám připravit kvalitní a splnitelné plány. Tento nepříjemný fakt má vliv na konkurenceschopnost českých firem na zahraničních trzích a zároveň vysoce ovlivňuje reálný příjem finančních prostředků. Při přípravě dlouhodobých rozvojových plánů musí firmy zohledňovat vývoj koruny a efektivně ho využít při výpočtech a plánech finančního obratu firmy.

Z následujícího grafu vývoje kurzu koruny je možné potvrdit posilující trend vůči euru, kdy ve sledovaném období od roku 2000 až do roku 2010 došlo výraznému posílení o téměř 30 %. Při meziročním srovnání bylo dosaženo nejvyšší hodnoty v roce 2010, kdy byla hodnota bazického indexu 27,72 %. Tento nastolený trend bude nejspíš nadále pokračovat. Odhad vývoje kurzu koruny je velice složitý z důvodu vysokého podílu náhodné složky, která vysoce ovlivňuje budoucí vývoj.

Graf 5 – Vývoj kurzu CZK/EUR od roku 2000/10

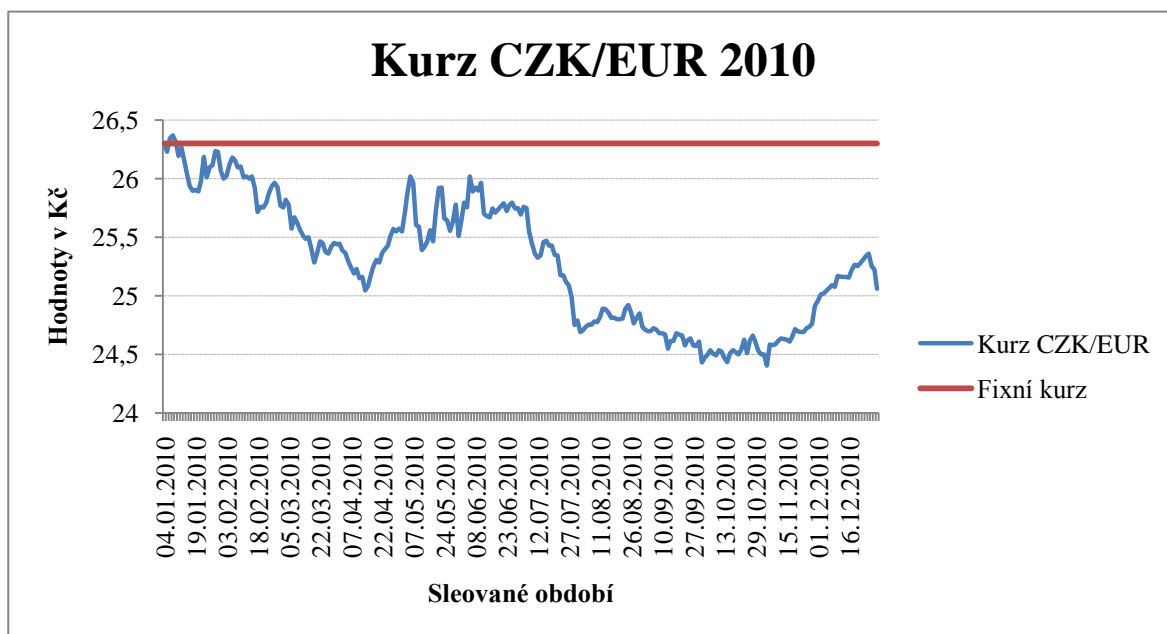

Zdroj: CNB, vlastní

Při plánování vývoje obrátu v krátkém období je mnohem náročnější odhadovat vývoj kurzu. Tento vývoj přímo ovlivňuje finanční situaci podniku. Podnik, který nutně potřebuje stabilitu v podobě pevného kurzu koruny, může využít službu, kterou nabízí bankovní sektor. Jedná se o službu, která nabízí možnost zafixovat směnný kurz na určité časové období. Po tuto dobu může podnik měnit s bankou své peněžní prostředky za sjednaných podmínek. Tímto se podnik dostává do situace částečné jistoty, kterou mu dodává pevně dohodnutý směnný kurz. Na druhou stranu může dojít k pozitivnímu vývoji na finančních trzích a zdánlivě výhodně sjednaný kurz u banky může být nevýhodný. Podnik, který upřednostnil jistotu v podobě pevného kurzu, může v průběhu období trazit v podobě příznivého vývoje koruny vůči euru.

Pro názorný příklad byl použit vývoj kurzu koruny za rok 2010, který bude dále používán i v následujícím modelovém příkladě.

Graf 6 – Kurz CZK/EUR 2010

Zdroj: CNB

Na grafu, který znázorňuje vývoj kurzu koruny za rok 2010, lze sledovat výrazný posilující vývoj, který je markantní především v prvním čtvrtletí. Ve druhém čtvrtletí roku 2010 dochází k oslabení koruny a k částečnému návratu k původním hodnotám ze začátku roku. Toto období je významné vysokými turbulencemi a s tím spojeným výrazným kolísáním kurzu. Koncem druhého čtvrtletí dochází k návratu k posilujícímu trendu, který přetrvává ke konci roku 2010 s drobnými výkyvy. Hodnota bazického indexu je 6,2 %, který je k datu 29. 10. 2010. Dochází tak k nejvýraznějšímu rozdílu, který je v průběhu sledovaného období v porovnání s počátkem roku ve výši 6,2 %. Pro hodnocení bazického indexu byly zvoleny hodnoty vždy z konce měsíce v roce 2010. Údaje jsou uvedeny v příloze 7.

Vývoj koruny v tomto grafu je použit jako základ pro výpočty v modelovém příkladu. Pro názornost a přehlednost je v grafu vyjádřen fixní kurz, který byl stanoven na začátku sledovaného období, který udává pevně danou hodnotu kurzu získanou u banky. Hodnota fixního kurzu byla stanovena ve výši 26,30 Kč na období jednoho roku, jako tržní kurz k datu 4. 1. 2010.

5.2 Modelový příklad

Pro jednodušší interpretaci dopadů přijetí eura, které souvisí s kurzovými operacemi, poslouží modelový příklad. Pro modelaci příkladu jsou použity údaje z předchozích grafů, které jsou doplněny o další potřebné údaje.

V modelovém příkladě je uvažována situace dvou výrobních podniků, které obchodují se zahraničními partnery. V prvním případě se jedná o podnik, který je v situaci, kdy nakupuje výrobní faktory do výrobního procesu od zahraničního dodavatele a veškeré platby provádí v eurech. V této situaci se nejedná o dodávku velkého rozsahu, tudíž podnik nemá vlastní účet v cizí měně (eurech). Dodávku podnik odebírá každý měsíc. K datu splatnosti okolo 10. musí vynaložit peněžní prostředky ve výši 5000 €. Ve druhém případě se jedná o podnik, který výrobní faktory nakupuje od českých dodavatelů, ale své hotové výrobky prodává zahraničnímu distributorovi. Pro zjednodušení budu uvažováno, že podnik prodává zboží ve stejné výši jako v prvním případě tj. 5000 €. I u tohoto podniku bude bráno v úvahu, že nevede vlastní účet v cizí měně, a že veškeré peněžní prostředky převádí zpět na koruny. Dále uvažujme, že platební schopnost subjektů, se kterými podniky obchodují, dosahuje vysoké úrovně a jsou schopné dostát svých závazků. Pro stanovení transakčních nákladů byl zvolen směnářský poplatek ve výši $\pm 2,5\%$ z tržní hodnoty kurzu koruny. Ještě je nutné uvažovat, že zvolený fixní kurz, který je zafixován u banky je očištěn o další náklady.

Veškeré náležitosti jsou z důvodu zjišťování a definování problematiky spojené s kurzovými výkyvy a s transakčními náklady přizpůsobeny modelaci problému. Pro lepší orientaci je v příkladu uváděn první podnik jako podnik A a druhý podnik jako podnik B. V první části modelového příkladu jsou uvedeny data a hodnoty kurzů. Ve druhé části modelového příkladu jsou uvedeny už konkrétní srovnávací výpočty.

Tabulka 3 – Modelový příklad - část 1.

Datum	Tržní kurz	Kurz prodej	Kurz nákup	Pevný kurz
11. 01. 2010	26,20 Kč	26,85 Kč	25,54 Kč	26,3 Kč
10. 02. 2010	26,11 Kč	26,76 Kč	25,45 Kč	26,3 Kč
10. 03. 2010	25,62 Kč	26,26 Kč	24,98 Kč	26,3 Kč
09. 04. 2010	25,23 Kč	25,86 Kč	24,60 Kč	26,3 Kč
10. 05. 2010	25,61 Kč	26,25 Kč	24,96 Kč	26,3 Kč
10. 06. 2010	25,97 Kč	26,61 Kč	25,32 Kč	26,3 Kč
09. 07. 2010	25,36 Kč	25,99 Kč	24,73 Kč	26,3 Kč
10. 08. 2010	24,78 Kč	25,39 Kč	24,16 Kč	26,3 Kč
10. 09. 2010	24,68 Kč	25,30 Kč	24,06 Kč	26,3 Kč
11. 10. 2010	24,54 Kč	25,15 Kč	23,92 Kč	26,3 Kč
10. 11. 2010	24,62 Kč	25,23 Kč	24,00 Kč	26,3 Kč
10. 12. 2010	25,17 Kč	25,80 Kč	24,54 Kč	26,3 Kč

Zdroj: vlastní propočet

Tabulka 4 – Modelový příklad - část 2.

		Podnik A		Podnik B	
		Nákup	5000 €	Prodej	5000 €
Datum	Tržní kurz v Kč	Kurz prodej v Kč	Pevný kurz v Kč	Kurz nákup v Kč	Pevný kurz v Kč
11. 01 2010	130975	134249,375	131500	127700,625	131500
10.02 2010	130525	133788,125	131500	127261,875	131500
10.03 2010	128100	131302,5	131500	124897,5	131500
09.04 2010	126150	129303,75	131500	122996,25	131500
10.05 2010	128025	131225,625	131500	124824,375	131500
10.06 2010	129825	133070,625	131500	126579,375	131500
09.07 2010	126800	129970	131500	123630	131500
10.08 2010	123875	126971,875	131500	120778,125	131500
10.09 2010	123400	126485	131500	120315	131500
11.10 2010	122675	125741,875	131500	119608,125	131500
10.11 2010	123075	126151,875	131500	119998,125	131500
10.12 2010	125850	128996,25	131500	122703,75	131500
SUMA	1519275	1557256,875	1578000	1481293,125	1578000
Rozdíl v porovnání s pevným kurzem nákupu (pevný kurz – kurz nákup)					20 743,13 Kč
Rozdíl v porovnání s pevným kurzem prodeje (pevný kurz – kurz prodej)					96 706,88 Kč
Rozdíl v porovnání směnných kurzů (nákup - prodej)					75 963,75 Kč
Rozdíl v porovnání tržní kurz (fixní - tržní)					58 725,00 Kč

Zdroj: vlastní propočty

Z výsledného příkladu lze vyčíst, že při různých úrovních směnného kurzu v porovnání se stejným objemem nákupu nebo prodeje dochází k rozdílným nákladům. Při hodnocení dopadů je nutno odlišit dopady transakční, dopady kurzové a dopady smíšené.

Při hodnocení kurzových dopadů smíšených je nutné porovnávat výsledky přepočtených hodnot tržního a fixního kurzu koruny. Při srovnání výsledků u podniku A je možné zhodnotit, že vývoj koruny byl po celou dobu sledovaného období příznivý a v porovnání s fixním kurzem i výhodnější. V tomto případě by podnik zaplatil za dodávky výrobních faktorů, které jsou ve výši 60.000 €/rok, částku 1.557.256,90 Kč, kdežto v případě pevného kurzu částku vyšší o 20.743,- Kč/rok, což představuje cca 1,3 % rozdílu. Oproti tomu ve druhém případě, kde chce podnik dosáhnout co nejvyššího zhodnocení za prodané zboží, došlo v průběhu roku pro podnik B k negativnímu vývoji, což se také projevilo na objemu tržeb. V případě fixního kurzu dosáhne podnik tržeb ve výši 1.578.000,- Kč, kdežto v případě tržního kurzu objemu tržeb o 96.706,88 Kč nižších, což představuje cca 6,1 % rozdílu.

Při hodnocení dopadů kurzového rizika je možné hodnotit pouze tržní a fixní kurz. V tomto případě rozdíl, který nastává v rámci těchto operací, dosahuje hodnoty 58.725,- Kč, což představuje cca 3,7 % rozdílu. V případě prvního podniku tento rozdíl ušetří při nákupu, kdežto druhému podniku budou finanční prostředky chybět v porovnání s fixním kurzem.

Při hodnocení transakčních nákladů, které v tomto případě tvoří hodnotu směnárenského poplatku $\pm 2,5$ %, dojde při stejném objemu peněz (60.000 €/rok) k rozdílu, který je ve výši 75.964,- Kč, což představuje cca 4,9 % rozdílu.

Z uvedeného příkladu nelze jednoznačně potvrdit, který vývoj kurzu koruny je výhodnější, jestli posilování nebo oslabování. Pro každý subjekt je situace jiná a každý si přeje něco jiného. S jistotou lze konstatovat, že problematika plánování tržeb popř. nákladů není jednoduchá. Špatné načasování nákupu nebo prodeje může výrazně snížit nebo zvýšit objem vynaložených prostředků a zamezit tak dalšímu rozvoji podniku.

Po přijetí společné měny získají podniky jistotu v oblasti plánování tržeb a investic a budou moci lépe kontrolovat plnění cílů. V souvislosti s přijetím eura stoupne zájem investorů o Českou republiku a tím se zvýší příležitosti pro rozvoj podnikání. V neposlední řadě dojde také ke zvýšení konkurence, která bude mít snazší přístup na náš domácí trh, což přinese vyšší tlak na kvalitu zboží a služeb. Odstraněním kurzového rizika dosáhne

velké množství firem vyšších zisků a zároveň dojde k úspoře nákladů spojených s neočekávanými výdaji v souvislosti s vývojem kurzu koruny.

Stanovení období, ve kterém bude možné zabývat se těmito dopady na reálné úrovni, záleží především na plnění konvergenčních kritérií a ochotě politických představitelů přijmout euro. Nyní se práce zabývala pouze tím, co přijetí společné měny přinese, ale nezabývala se tím, kdy bude možné euro přijmout.

5.3 Plnění nominálních přístupových kritérií

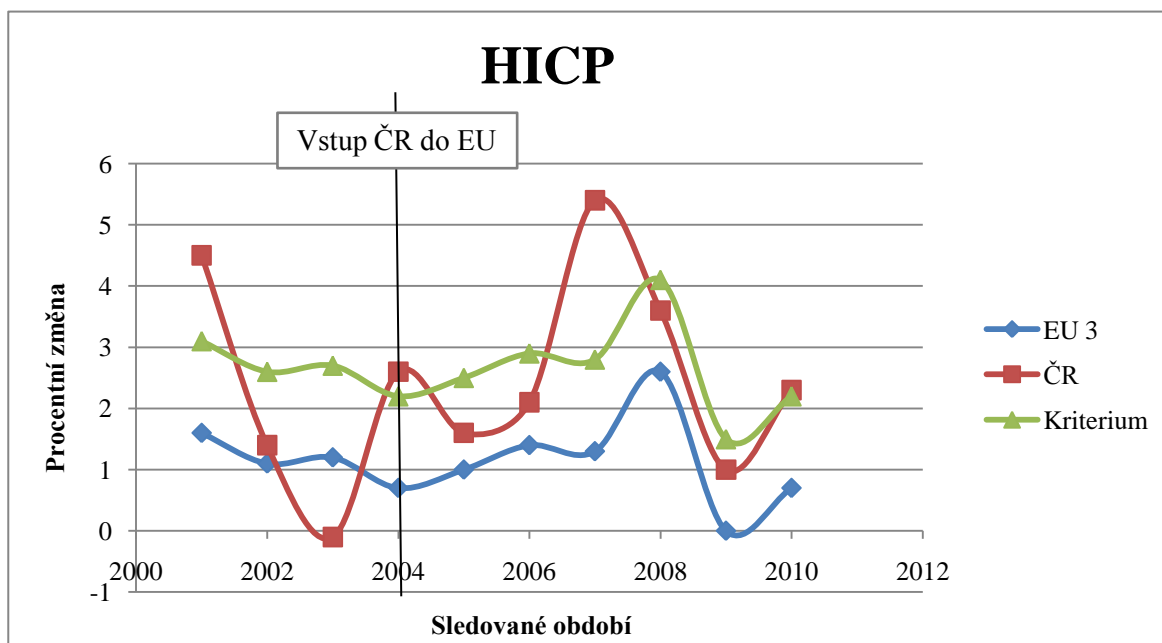
Určit termín přijetí eura není pouze záležitostí plnění konvergenčních kritérií, ale také politické vůle, reálné sladění ekonomik, sladění cenových úrovní, celkové pozitivní proevropské nálady ve společnosti a v neposlední řadě také situace v eurozóně, která může silně ovlivnit ochotu přijmout euro.

Základním a prvotním krokem, který je nezbytný pro přijetí eura, je požadavek plnit konvergenční kritéria. Plnění konvergenčních kritérií by nemělo být vnímáno jako nutnost, která je vyžadována evropskou unií, ale jako standardní situace v oblasti fiskální a monetární politiky.

5.3.1 Kritérium cenové stability

U tohoto kritéria jsou porovnávány harmonizované indexy spotřebitelských cen, které jsou srovnávány s hodnotou kritéria. Jedná se o porovnávání průměrů posledních 12 měsíců s průměry předchozích 12 měsíců ke konci období, v procentním vyjádření. Jsou porovnávány 3 země eurozóny, které dosahují nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Z této hodnoty je dosaženo za pomoci hodnoty kritéria výsledné srovnávací kritérium. Výsledné srovnávací kritérium je stanoveno o 1,5 p.b. (procentní bod) výš než je hodnota inflace tří nejlepších zemí. Z následujícího grafu je možné vidět, jak se vyvíjela inflace v období od roku 2001 až do roku 2010.

Graf 7 – HICP (Harmonizovaný index spotřebitelských cen)

Zdroj: Eurostat

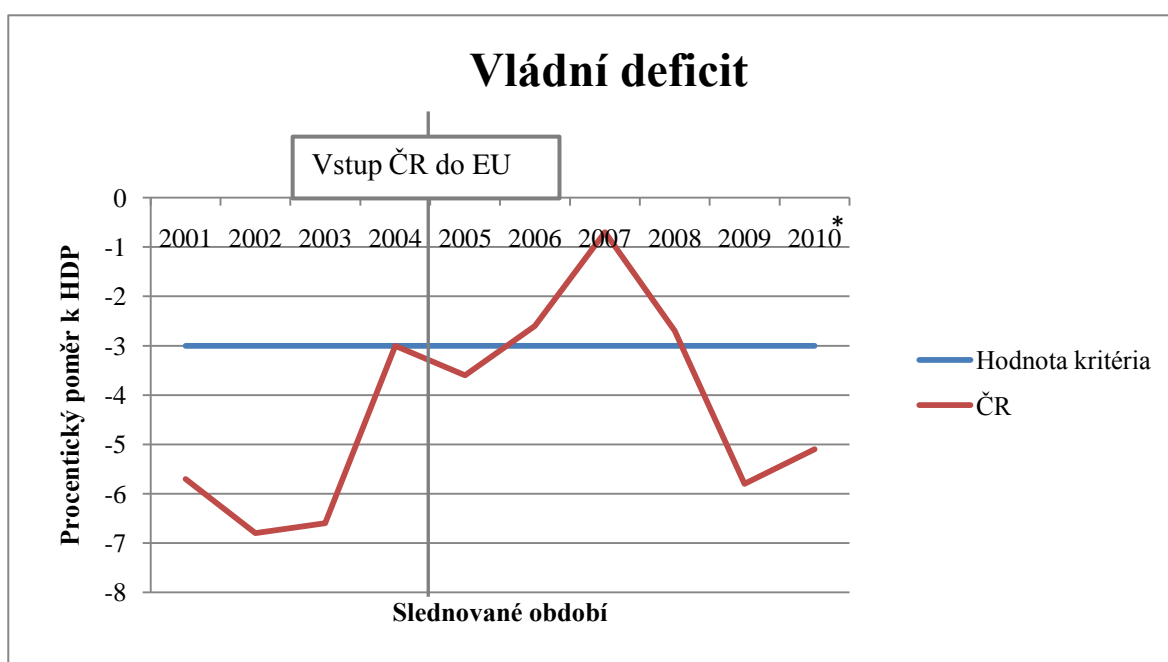
Ve sledovaném období je možné pozorovat, že na začátku ještě před vstupem ČR do Evropské unie dosahovala inflace vysokých hodnot, které byly způsobeny předchozím vývojem ekonomiky a cenovou politikou CNB. Od roku 2002 dochází ke stabilizaci inflace, která je podpořena měnovou politikou CNB. V období od roku 2002 až do roku 2007 nedochází k vysokým výkyvům inflace. V tomto období je Česká republika schopna plnit kritérium cenové stability. K výraznému výkyvu dochází v roce 2007 z důvodu růstu cen potravin a ropy. Tento růst pokračuje i v následujícím období, kde podporují vyšší inflaci změna DPH a další administrativní opatření. Na tyto vlivy nemá CNB dostatečně silné nástroje, kterými by zbrzdila dopady rostoucí inflace. V roce 2009, kdy doznívají následky globální recese spojené s propadem růstu ekonomik, dochází k silné deflaci. Od tohoto období přichází pomalý návrat k růstu cen a ke schopnosti plnit kritérium cenové stability.

Z předchozího vývoje lze vyvodit závěr, že ČR z dlouhodobého hlediska plní podmínky cenové stability, i když v některých situacích nemá dostatečně silné páky na to, aby byla schopná zamezit vysokému růstu inflace, který je způsoben působením globálních šoků. I když CNB produkuje politiku, která se zaměřuje na udržení nízké úrovně inflace, (stejně jako ECB) nemůže zamezit dopadům globálních šoků v dostatečné míře.

5.3.2 Kritérium vládního deficitu

V oblasti vládního deficitu není toto kritérium opětovně plněno. Česká republika není schopna z dlouhodobého hlediska udržovat vyrovnaný, natož přebytkový státní rozpočet. Důležitým faktorem, který ovlivňuje výši schodku státního rozpočtu, je množství vyprodukovaného hrubého domácího produktu, které má vliv na příjem do státní pokladny v podobě placených daní. Druhým důležitým faktorem jsou výdaje, které vláda schválí a realizuje za svého působení.

Graf 8 – Vládní deficit

**Fiskální výhled MF ČR*

Zdroj: Eurostat

Z předchozího grafu je možné vidět výrazně záporný vývoj deficitu veřejných financí, který trvá po celou dobu sledovaného období. Výrazným zlomem může být rok 2004, kdy začíná docházet k výraznému snižování vládního deficitu. Tento kladný vývoj je dán především vysokým růstem HDP, který dosahuje až 6 % růstu. V tomto bohatém období, kdy roste domácí produkt, by mělo docházet k výraznému snižování vládního deficitu a ke splácení vládních úvěrů. V roce 2007 dochází ke zpomalení a přehřátí ekonomiky. V tomto období dochází ke stagnaci růstu HDP a také ke snížení příjmů státní pokladny. V souvislosti s těmito faktory provádí vláda úvěrová (dluhová) opatření

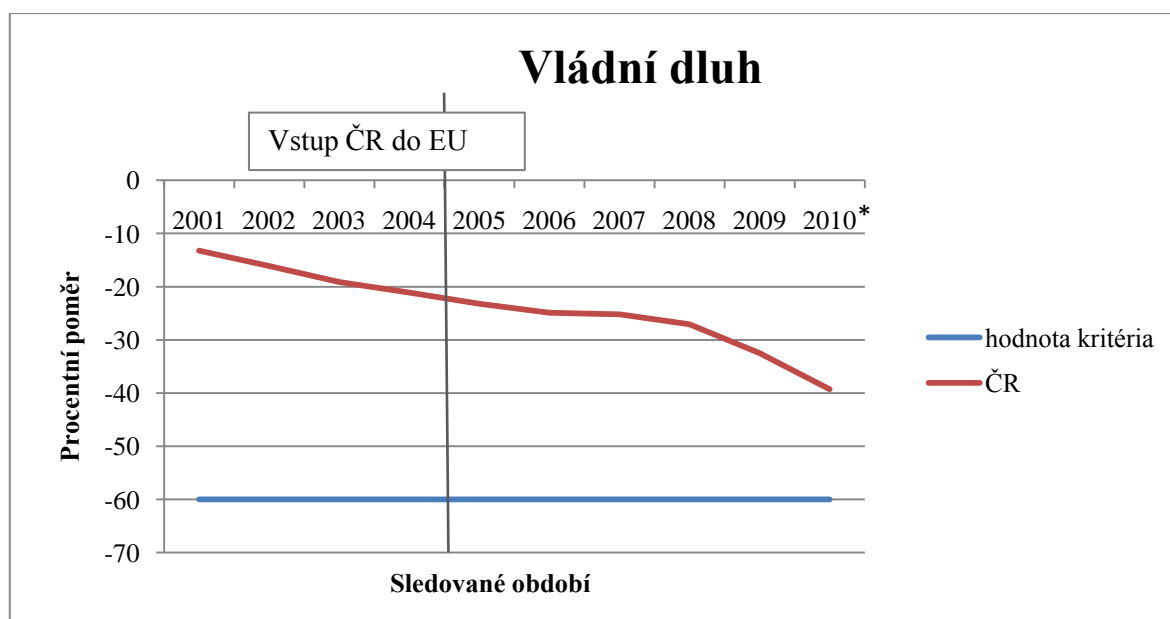
z důvodu nutnosti financování vládních, sociálních a jiných výdajů. V současné době se vládní dluh v ČR pohybuje na úrovni – 5,1 % což zdaleka nesplňuje úrovně, která je dána kritériem.

Česká republika není dlouhodobě schopná plnit toto kritérium. Proto je nutné, aby vláda připravila konsolidaci deficitu, která by napomohla ke snížení vládního deficitu. Z dlouhodobého hlediska je nutné provést reformy veřejných financí, které zajistí lepší správu a nižší zadluženost. Plnění tohoto kritéria by nemělo být pouze na úrovni nutnosti, ale především na úrovni racionálního a zdravého fungování státu.

5.3.3 Kritérium vládního dluhu

Při hodnocení tohoto kritéria dosahuje Česká republika dlouhodobě uspokojivých hodnot. Vzhledem k nízké výchozí úrovni vládního dluhu nemá ČR s plněním tohoto kritéria problémy. V porovnání se zadlužeností zemí eurozóny dosahuje ČR výrazně lepších výsledků.

Graf 9 – Vládní dluh

* Fiskální výhled MF ČR

Zdroj: Eurostat

Vývoj vládního dluhu je už od roku 2001 konstantně klesající. V posledních letech se přibližuje k hodnotě kritéria výrazněji, ale nikoli dramaticky. Tento výraznější pokles

byl zapříčiněn růstem vládního deficitu, který se zde negativně projevil. Toto kritérium ČR z dlouhodobého hlediska plní.

5.3.4 Kritérium stability měnového kurzu

Toto kritérium už bylo zhodnoceno v dřívějších kapitolách. Je možné potvrdit, že kurz české koruny vůči euru je ve stabilním rozmezí, které je dáno hypotetickými pásmy oscilace z předchozích příkladů. Vývoj kurzu koruny je ovlivněn vývojem na finančních trzích, který je těžko předvídatelný. Po vstupu do EMR II musí koruna vykazat stabilitu v pásmech oscilace bez zásahů CNB, čímž bude splněno toto kritérium. Tento vývoj je možné vidět v kapitole Dopady přijetí eura pro veřejnost v grafu 1 – Kurz CZK/EUR a grafu 4 – Vývoj kurzu CZK/EUR a také v kapitole Dopady přijetí eura na podnikatelské subjekty v grafu 6 – Kurz CZK/EUR 2010.

5.3.5 Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb

Kritérium konvergence úrokových sazeb znamená, že nově přistupující stát musí plnit toto kritérium minimálně jeden rok před vstupem do eurozóny. Kritérium udává průměrnou dlouhodobou nominální úrokovou míru přistupujícího státu, která nesmí překročit o víc jak 2 p.b. výsledky průměru 3 členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se měří na základě harmonizovaných dlouhodobých úrokových sazeb, které se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů.

Roční průměrné hodnoty dlouhodobých úrokových sazeb vykázaly rostoucí tendenci v období od roku 2007 až do roku 2009. I přesto dokázala ČR plnit hodnoty dlouhodobých úrokových sazeb v přijatelném rozmezí za období od roku 2007 do roku 2009, kde ČR plnila kritérium dlouhodobých úrokových sazeb s rezervou 1 p.b.

Na základě hodnocení přístupových kritérií lze konstatovat, že Česká republika plní přístupová kritéria v souladu s podmínkami přístupové smlouvy až na kritérium vládního deficitu, který je dlouhodobě problematický.

6. Závěr

Bakalářská práce se zabývala zhodnocením dopadů přijetí eura na veřejnost, na podnikatele a na úroveň plnění přístupových nominálních kritérií. Společným a důležitým prvkem, který ovlivňuje dopady přijetí eura, je vývoj nominálního kurzu koruny vůči euru.

V případě hodnocení vývoje kurzu koruny od roku 2000 až do roku 2010 lze jednoznačně prokázat posilující trend, který v průměru dosáhl v tomto sledovaném období až 30 % posílení. Tento trend je ovlivněn hospodářským vývojem v ČR společně s vývojem hospodářství eurozóny a v neposlední řadě celého světa. Při detailnějším hodnocení vývoje kurzu v jednotlivých letech je možné pozorovat výrazné výkyvy, které jsou způsobeny vlivy působícími na finančních trzích, což je dáno globálním propojením finančních trhů. Tyto vlivy způsobují výrazné kolísání a volatilitu kurzu, která je při měnových operacích v krátkodobém horizontu nepříznivá. Tyto výkyvy ovlivňují odhadování a predikování budoucího vývoje.

Zavedení eura v České republice bude mít rozsáhlé dopady na obyvatele a jejich každodenní život. Hlavními obavami, které panují mezi obyvatelstvem, jsou obavy ohledně zdražení. Z této analýzy lze konstatovat, že pokud při přechodu na euro dojde ke zdražení, bude se jednat pouze o mírné zdražení v důsledku zaokrouhlování. K tomuto výsledku pomohl modelový příklad, ve kterém bylo dosaženo závěru, že míra zdražení krátce po přechodu na euro bude 0,04 %. Tento údaj není možné interpretovat jako obecný, který bude platit paušálně, ale pouze jako údaj ilustrativní, který poukazuje na zanedbatelost zdražení v důsledku zaokrouhlování. Při určování dopadů zdražování v dlouhodobém horizontu bude hodnocena úroveň vyrovnávání cenových hladin se zeměmi eurozóny, ke kterému dochází z velké části pomocí nominálního kurzu koruny, kdežto po zavedení eura tento nástroj odpadne a k vyrovnávání cenové hladiny bude docházet především pomocí inflačního diferenciálu. Při vyrovnávání cenových hladin může dojít k nominálnímu zdražování. Důležitým faktorem, který bude ovlivňovat vnímání zdražení, bude růst reálné mzdy. Při růstu reálných mezd společně s růstem inflace na podobné úrovni k faktickému zdražení nedojde. V tomto případě se bude jednat pouze o posunutí cenové hladiny, díky které se budeme přibližovat cenové a životní úrovni západním zemím Evropské unie.

Zavedení eura v ČR bude mít významný vliv na podniky, které obchodují se zahraničím. V současné době kurzový vývoj představuje vysoké riziko při plánování obchodní činnosti podnikatelských subjektů. Z provedené analýzy je možné potvrdit, že rozdíly, které nastávají při transakčních a směnárenských procesech, dosahují významných hodnot. Z modelového příkladu lze zjistit, že rozdíly, ke kterým dochází při těchto procesech, dosahují hodnot v rozmezí od 1,3 % do 6,1 % objemu produkce. I u tohoto modelového příkladu nelze výsledky zobecňovat a paušalizovat, ale je možné je využít pro ilustraci daného problému. Po přijetí společné měny získají podniky jistotu v oblasti plánování tržeb a investic a budou moci lépe kontrolovat plnění cílů. V souvislosti s přijetím eura stoupne zájem investorů o Českou republiku a tím se zvýší příležitosti pro rozvoj podnikání. Odstraněním kurzového rizika dosáhne velké množství firem vyšších zisků a zároveň dojde k úspoře nákladů, které jsou spojené s neočekávanými výdaji v souvislosti s vývojem kurzu koruny.

V souvislosti s hodnocením přístupových kritérií a možným uvažováním o společné měně je možné konstatovat, že Česká republika plní přístupová kritéria v souladu s podmínkami přístupové smlouvy až na kritérium vládního deficitu, které je dlouhodobě problematické. Kritérium vládního deficitu je problematické především z důvodu nadměrných výdajů, které je potřeba sjednotit a omezit. Pro dlouhodobé snížení vládního deficitu je potřeba vytvořit koncept udržitelných veřejných financí a s tím související reformní kroky, které jsou nutné pro udržení sociálního systému v ČR. Kritérium stability měnového kurzu je závislé na vstupu do systému ERM II, který může významně ovlivnit současný vývoj kurzu. U ostatních kritérií dochází pravidelně k plnění přístupového kritéria až na malé výjimky, které mají pouze krátkodobý charakter. Příkladem může být vývoj inflace v období 2007 až 2008.

Česká republika musí přijmout euro, což je dáno podmínkami přístupové smlouvy. Za současných podmínek není ČR schopná plnit přístupová kritéria a ani v blízké budoucnosti tomu tak nebude. Zásadním problémem bude především plnění vládního deficitu, který představuje zásadní problém i pro samotnou Českou republiku. Po nastolení fiskální disciplíny a stabilizaci chodu národního hospodářství může ČR o přijetí eura uvažovat. Další kritérium, které bude ovlivňovat rozhodnutí přijmout euro, bude stupeň

sladěnosti ekonomiky ČR a zemí eurozóny a v neposlední řadě také politická vůle přijmout euro.

V současné situaci je lepší cílové datum přijetí eura nestanovovat až do doby, kdy selepší ekonomická a politická situace v ČR. Zároveň je dobré vyčkat, až se uklidní napjatá situace v eurozóně, která je vyvolána nestabilitou některých členských zemí, což ovlivňuje kredibilitu eura.

7. Seznam použitých zdrojů

1. BRUŽEK, Antonín, SMRČKOVÁ, Gabriela, ZÁKLASNÍK, Martin,. *Evropská měnová integrace a Česká republika*. Praha: Velryba, 2007. 197 s. ISBN 978-80-85860-19-1.
2. DURČÁKOVÁ Jaroslava, MANDEL Martin,. *Mezinárodní finance*. 3. rozšířené a doplněné vydání. Praha, Management Press s.r.o., 2007. 487 s. ISBN 978-80-7261-170-6.
3. FIALA Petr, PITROVÁ Markéta,. *Evropská unie*. 2. vydání. Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. 807 s. ISBN 978-80-7325-180-2.
4. HINDLS R., HRONOVÁ S., SEGER J., FISCHER J.,. *Statistika pro ekonomy*. 8. vydání. Praha Professional Publishing, 2007. 389 s. ISBN 978-80-86946-43-6.
5. JÍLEK, J.,. *Peníze a měnová politika*. Grada Publishing, Praha 2004. 744 s. ISBN 80-247-0769-1.
6. JINDROVÁ, Andrea, PRÁŠILOVÁ, Marie, ZEIPELT, Rudolf,. *Statistika I*. Praha, 2008. ISBN 978-80-213-1839-7
7. LACINA Lubor, ROZMAHEL Petr,. *Euro: ano/ne?*. 1. vydání. Alfa Nakladatelství, 2010. 320 s. ISBN 978-80-87197-26-4.
8. NEŠETŘILOVÁ, Helena,. *Statistická analýza výběrových šetření*. Praha: CREDIT Praha, 2002. 192s. ISBN 80-213-0865-6.
9. PEČINOVÁ Ivana,. *Euro vs. Koruna: rizika a přínosy jednotné evropské měny pro ČR*. 2. rozšířené vydání Brno. Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008. 215 s. ISBN 978-80-7325-138-3.
10. REVENDA, Z.,. *Centrální bankovníctví*. Management Press Praha 2001. 782 s. ISBN 80-7261-051-1.
11. TOMÁŠEK, Michal,. *Právní nástupnictví měny euro*. 1. vydání. Praha: Linde, 2000. 269 s. ISBN 80-7201-205-3.

12. Informační leták, *EURO jednotná měna Evropské unie*. 2001. Česká národní banka – odbor veřejných financí
13. *Konvergenční zpráva květen 2010*, Evropská centrální banka 2010. 79 s.
ISSN 1725-9592

Internetové zdroje:

14. *Česká národní banka* [citováno 2011-3-10] dostupné na WWW:
http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp
15. *Český statistický úřad* [citováno 2011-3-16] dostupné na WWW:
<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/ekonomika>
16. *Evropský statistický úřad* [citováno 2011-3-12] dostupné na WWW:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/themes>
17. *Vládní materiály* [citováno 2011-3-16] dostupné na WWW:
http://zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xls/dokumenty_vladni_material.html

8. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha 1 – Přínosy a náklady společné měny

Příloha 2 – Reálná konvergence HDP/ na obyvatele

Příloha 3 – Cenová konvergence

Příloha 4 – Vývoj inflace

Příloha 5 – Mapa Evropy

Příloha 6 – Scénář přijetí eura

Příloha 7 – Vývoj kurzu koruny za rok 2010

Příloha 8 – Meziroční vývoj kurzu korun

Příloha 9 – Vývoj kurzu koruny

Příloha 1 – Přínosy a náklady společné měny

Přínosy a náklady společné měny	
Přímé dopady	Nepřímé dopady
Přínosy	Přínosy
Omezení kurzového rizika (trvalé, okamžité, po zavedení)	Růst zahraničního obchodu (trvalé, střednědobý/dlouhodobý horizont, po zavedení)
Snížení transakčních nákladů (trvalé, okamžité, po zavedení)	Příliv zahraničních investic (trvalé, střednědobý/dlouhodobý horizont, po zavedení)
Nižší náklady na obstarání kapitálu (trvalé, střednědobý/dlouhodobý horizont, po zavedení)	Stabilizace veřejných financí (trvalé, střednědobý/dlouhodobý horizont, po zavedení)
Vyšší transparentnost cen (trvalé, střednědobý/dlouhodobý horizont, po zavedení)	
Náklady	Náklady
Ztráta autonomní měnové politiky a ztráta kurzové politiky (trvalé, okamžité, před i po zavedení)	Dlouhodobý růst cenové hladiny (trvalé, okamžité, po zavedení)
Bezprostřední růst cenové hladiny (jednorázové, okamžité, po zavedení)	
Administrativní a technické náklady přechodu na euro (jednorázové, okamžité, před i po zavedení)	
Specifické náklady bankovního sektoru (jednorázové i trvalé, okamžité, před i po zavedení)	

Zdroj: LACINA Lubor, ROZMAHEL Petr., *Euro: ano/ne?*. 1. vydání. Alfa Nakladatelství, 2010. 320 s. ISBN 978-80-87197-26-4.

Příloha 2 – Reálná konvergence HDP/ na obyvatele

Reálná konvergence HDP/obytel									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
eurozóna (12 zemí)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Česká republika	59,9	61,8	62,3	65,5	68,2	68,7	70,4	73,3	74,1
Slovinsko	70	70,2	72,6	74,6	78,2	78,7	79,6	81,3	81,9
Slovensko	43,8	46,2	48,1	49,6	51,9	54,2	57,7	61,2	63,5

Zdroj: Eurostat

Příloha 3 – Cenová konvergence

Cenová konvergence									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
eurozóna (12 zemí)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Česká republika	47,8	49,5	56,4	52,6	53,4	56,6	59,8	60,9	69,2
Slovinsko	72,5	72,4	73,1	73,6	73,6	72,8	74	74,8	75,9
Slovensko	39,6	44,2	42,9	44,2	48,9	52,9	53,9	55,9	62

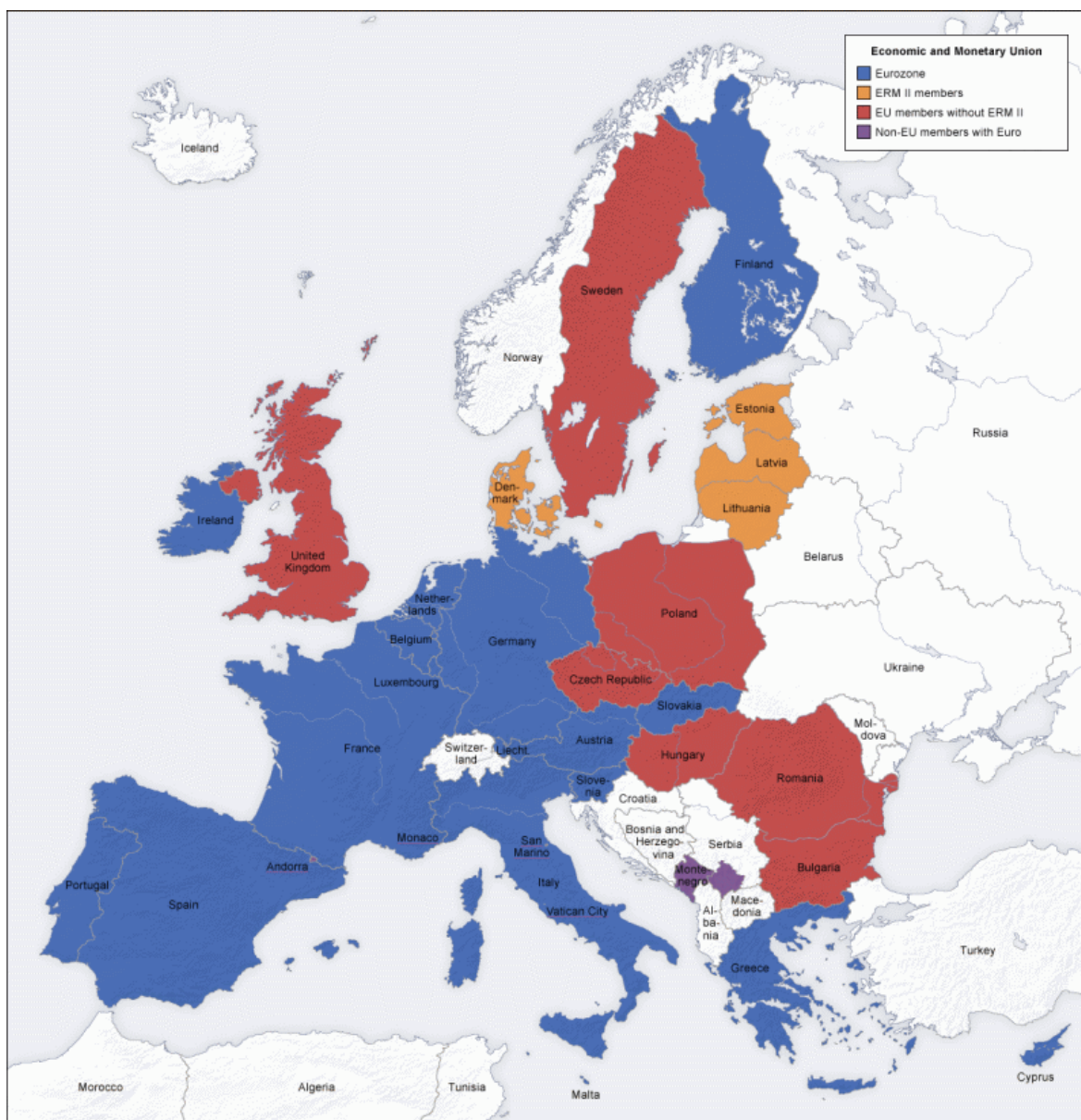
Zdroj: Eurostat

Příloha 4 – Vývoj inflace

Vývoj inflace											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
eurozóna (12 zemí)	1,9	2,2	2,1	2	2	2,2	2,2	2,3	3,7	1	2,1
Slovensko	12,2	7,2	3,5	8,4	7,5	2,8	4,3	1,9	3,9	0,9	0,7
Slovinsko	8,9	8,6	7,5	5,7	3,7	2,5	2,5	3,8	5,5	0,9	2,1
Česká republika	3,9	4,5	1,4	-0,1	2,6	1,6	2,1	3	6,3	0,6	1,2

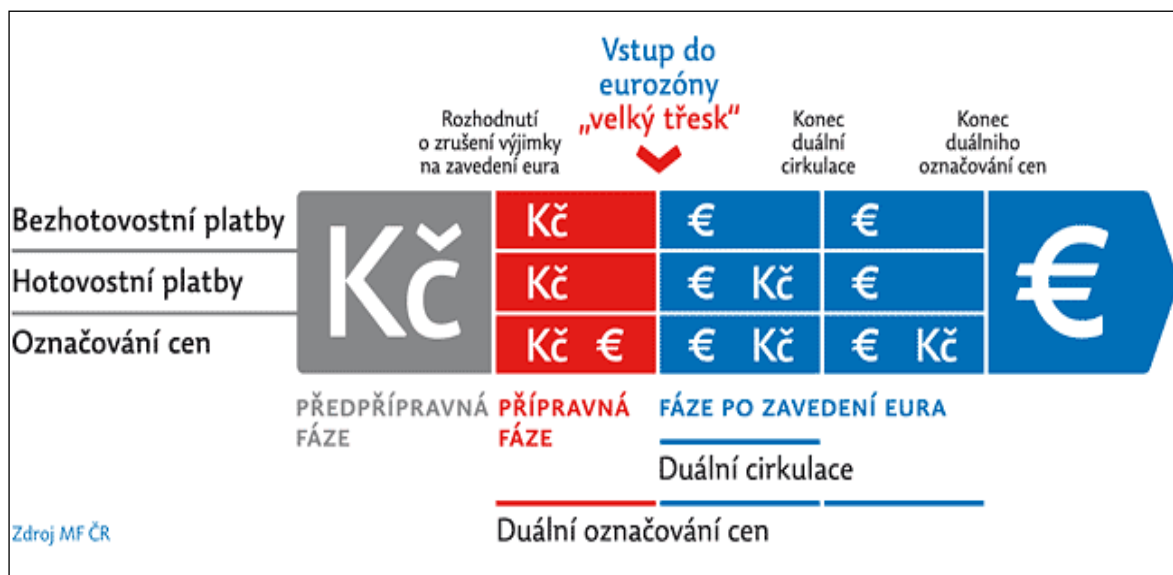
Zdroj: Eurostat

Příloha 5 – Mapa Evropy

Zdroj: <http://www.eurocz.eu>

Příloha 6 – Scénář přijetí eura

Zdroj: <http://www.zavedenieura.cz>

Příloha 7 – Vývoj kurzu koruny za rok 2010

Vývoj kurzu koruny za rok 2010						
datum	kurz Kč	dí1	dí2	ki	bazický index	převod %
29.01 2010	26,23					
26.02 2010	25,965	0,265		1,010206047	0,989897064	1,01%
31.03 2010	25,445	0,52	-0,255	1,020436235	0,970072436	2,99%
30.04 2010	25,575	-0,13	0,65	0,994916911	0,975028593	2,50%
31.05 2010	25,51	0,065	-0,195	1,00254802	0,972550515	2,74%
30.06 2010	25,695	-0,185	0,25	0,992800156	0,979603507	2,04%
30.07 2010	24,79	0,905	-1,09	1,036506656	0,945101029	5,49%
31.08 2010	24,85	-0,06	0,965	0,997585513	0,947388486	5,26%
30.09 2010	24,61	0,24	-0,3	1,009752133	0,938238658	6,18%
29.10 2010	24,605	0,005	0,235	1,000203211	0,938048037	6,20%
30.11 2010	24,915	-0,31	0,315	0,987557696	0,949866565	5,01%
31.12 2010	25,06	-0,145	-0,165	0,994213887	0,955394586	4,46%
součin				1,046687949		
průměrný koeficient růstu				0,995860333		0,41%

Zdroj: CNB, vlastní výpočty

Příloha 8 – Meziroční vývoj kurzu koruny

Meziroční vývoj kurzu koruny						
rok	konec roku/Kč	di1	di2	ki	bazický index	převod %
2000	34,817					
2001	32,592	2,225		0,936094	0,936094437	6,39%
2002	31,192	1,4	0,825	0,957045	0,895884195	10,41%
2003	32,313	-1,121	2,521	1,035939	0,92808111	7,19%
2004	30,647	1,666	-2,787	0,948442	0,880230922	11,98%
2005	28,975	1,672	-0,006	0,945443	0,832208404	16,78%
2006	27,777	1,198	0,474	0,958654	0,797799925	20,22%
2007	26,3	1,477	-0,279	0,946827	0,75537812	24,46%
2008	26,106	0,194	1,283	0,992624	0,749806129	25,02%
2009	26,076	0,03	0,164	0,998851	0,748944481	25,11%
2010	25,165	0,911	-0,881	0,965064	0,722779102	27,72%
součin				0,722779		
průměrný koeficient růstu				0,968056		3,19%

Zdroj: CNB, vlastní výpočet

Příloha 9 – Vývoj kurzu koruny

Vývoj kurzu koruny						
	leden	únor	březen	duben	květen	červen
2000	36,025	35,709	35,595	36,31	36,555	36,017
2001	35,139	34,64	34,601	34,55	34,382	33,975
2002	32,078	31,789	31,388	30,356	30,558	30,295
2003	31,49	31,645	31,758	31,625	31,391	31,41
2004	32,723	32,857	32,984	32,514	31,974	31,614
2005	30,31	29,961	29,782	30,13	30,216	30,032
2006	28,721	28,409	28,65	28,508	28,271	28,385
2007	27,841	28,231	28,055	28,01	28,231	28,545
2008	26,051	25,376	25,221	25,067	25,098	24,314
2009	27,169	28,459	27,229	26,76	26,738	26,545
2010	26,136	25,976	25,54	25,313	25,666	25,78

Vývoj kurzu koruny						
	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
2000	35,619	35,356	35,425	35,275	34,617	34,817
2001	33,855	34,034	34,188	33,562	33,325	32,592
2002	29,749	30,796	30,193	30,653	30,756	31,192
2003	31,877	32,289	32,354	31,985	31,974	32,313
2004	31,521	31,634	31,6	31,484	31,287	30,647
2005	30,191	29,592	29,305	29,677	29,261	28,975
2006	28,445	28,193	28,38	28,29	28,03	27,777
2007	28,33	27,858	27,573	27,336	26,731	26,3
2008	23,529	24,286	24,497	24,787	25,183	26,106
2009	25,787	25,649	25,349	25,836	25,827	26,076
2010	25,305	24,807	24,651	24,526	24,637	25,165

Zdroj: CNB